

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Niedziela, dnia 14 grudnia 1919 roku

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie Centrala. Biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej - Zgoda N 1 w Warszawie.

Cena prenumeraty:

w ŁODZI
Kwartalnie Mk. 24.00
Miesięczn. 8.00
Za roznośnienie
60 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. 28.00
Miesięczn. 9.00

Kalendarzyk:

Niedz. 14.XII Dyoskora i Her.
Pon. 15.XII Walerjana i Iren.
Wt. 16.XII Euzebjusza.
Sr. 17.XII S. dz. Łazarza B.

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

CENA OGŁOSZEN Przed tekstem lit w tekście mk. 2.50, za tekstem 35 fen; 5 w, nekrologi mk. 1.25 za wiersz petirowy. Drobne ogłoszenia 15 fen za wyraz. Komunikaty mk. 2.50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Artykuły bez oznaczeń honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Kioski; w ZGIERZU u p. Lacha, Kioski

W Sali Koncertowej przy ul. Dzielnej № 18.

WIELKI KIERMASZ GWIAZDKOWY

19, 20 i 21 grudnia

na dochód Łódzkiego Czerwonego Krzyża

Najtańsze źródło zakupów przedświątecznych.

Polecamy po cenach niebywale niskich: gotowe ubrania męskie i damskie, sukienki i ubranka dziecięce, obuwie, materiały na łokcie w resztkach, galanterje, zabawki, wielki wybór lalek, naczynia kuchenne, porcelanę, drób, zwierzyne, ryby, owoce, orzechy i t. p. Na miejscu cukiernia - pod czas podwieczorku koncert orkiestry wojskowej. Mnóstwo niespodzianek i atrakcji.

Każdy grosz wydany na kiermaszu, przyczyni się do polepszenia doli naszych chorych żołnierzy. Początek o godz. 10 po poł. Cena biletu na 3 dni - 3 mk. Wejście jednorazowe - 1.50 fen.

3150c2

Kawę, Herbatę, Ryż, Cukier, Sól, Papierosy, Mleko skondensowane, Marmeladę, Mydło, Kąk, Śledzie i inne towary kolonialne, jak również Bawełnę i Włóczę dostarcza firma

MIĘDZYKRAJOWY DOM HANDLOWO-PRZEMYSŁOWY

BCIA J. i H. BORKOWSCY i SKA, WARSZAWA

ODDZIAŁ W ŁODZI

Aleja Kościuszki № 24.

Warszawa, Fredry 4, tel. 120,32. Gdańsk, Hansapl. 3.

Finansuje wszelkiego rodzaju zakupy zagranicą.

Przyjmujemy reprezentacje pierwszorzędných fabryk. Przyjmujemy towary

na komis. Kupujemy towary na własny rachunek.

Nadszedł transport herbaty.

Stowarzyszenie Spółdzielcze

Nasz Sklep

w Warszawie, ul. Jasna Nr. 1. — Tel. 50-90.

ODDZIAŁ W ŁODZI ul. Piotrkowska № 2. w podwórzu, Tel. 3-41.

Rachunek bieżący w Banku Tow. Spółdzielczych w Warszawie i w Izbie Handlowej Polskich Kupców i Przemysłowców chrześcijan w Łodzi.

SKŁAD PAPIERU, MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH I RYSUNKOWYCH, FABRYKA KAJETÓW, MATERJAŁY SZKOLNE, KSIĘGI HANDLOWE, KALENDARZE, DOŚTAWY DO BIUR, ROBOTY DRUKARSKIE I INTROLIGATORSKIE. .: ZARZĄD.

Pocztówki

Świąteczne i Noworoczne, Malarzy Polskich, Bromo-srebrne 5210np2

w wielkim wyborze nadeszły.

Hurtowy skład papieru i materiałów piśmiennych

A. I. Ostrowski

Warszawa, Bielańska 18. .: Łódź, Piotrkowska 55.

„EROS”

krem niezbędny do pielęgnowania twarzy i rąk. Do nabycia: w aptekach, składach aptecznych i perfumeriach. 2967 4

Od Wydawnictwa.

Zawsze staraliśmy się o to, aby pismo nasze było możliwie jaknajtańsze, aby mogło ono dotrzeć do jaknajszerszych warstw czytelniczych. Niestety, **zwiększające się obecnie niesłychanie koszty wydawnictwa**, 50% podwyżka plac p.p. zecerów, cena papieru, która podskoczyła z 90 fenigów za funt na 1 mk. 30 fen. i wyżej, z dnia na dzień rosnące koszty opału, farby, matryc i t. p. **zmuszają nas** znowu, mimo wszelkie wysiłki, aby ceny pisma nie zwiększać, **do podwyższenia** ceny numeru w sprzedaży ulicznej do

33 fenigów za egzemplarz od dnia **15 grudnia** r. b.

o czem komunikujemy P. T. Czytelnikom naszym.

Komenda V Okręgu Białostockiego Policji Państwowej

przyjmie do służby w Okręgowym Urzędzie Śledczym około 50 niższych funkcjonariuszów.

Wymogi.

1. Obywatelstwo Polskie.
2. Nieskazitelną przeszłość.
3. Wiek od 23 do 45 lat.
4. Zdrowa i silna budowa ciała przy odpowiednim wzroście.
5. Znajomość języka polskiego w piśmie i słowie, oraz umiejętność liczenia.
6. Pierwszeństwo mają kawalerowie, fotografii, chemicy, daktyloskopi, posiadający um. stenografji, władający językiem niemieckim, rosyjskim, francuskim, angielskim, posiadający umiejętność policyjną tresury psów, i w ogóle praktykę w służbie wywiadowczej.

Uposażenie.

1. Pobory miesięczne od 390 mk. i diety, stosownie do szarzy i fachowych uzdolnień.
2. Wolne mieszkanie, światło i opał w koszarach.
3. Wyżywienie w wspólnej jadalni za opłatą 6 marek dziennie.

Gferty składać pod adresem: Komenda V-go Okręgu P. P. Białystok, Warszawska № 50.

Witosowa dyktatura.

Gdy rozpoczęły się obrady Sejmu Suwerennego, gdy zapoczątkowane zostały pierwsze dni jego pracy, naród zajął stanowisko przychylnie wyczekujące. Sądząc po składzie Sejmu, wiadano, że nie wyda on z siebie wielkiej liczby genjuszów czy potężnych mężów stanu. Ale zarazem wierzono, iż dobrą wolą, jaknajlepsze i szczerze chęci choć częściowo wypełnią braki niedoświadczenia, małego przygotowania oraz zbyt nikłą ilość inteligentów w naszej Izbie.

Niestety, nadzieje te w dużej części zawiodły. Sejm, jako całość, nie stanął nawet na wysokości tych oczekiwań. Nie umiał wykazać zdolności parlamentarnych i wyrobienia politycznego. To było do przewidzenia, to było zrozumiałe, to było wybaczalne. Trudno, aby pierwszy parlament nowopowstałego państwa działał już tak sprawnie, jak izby narodów, wyrabiających się przez całe pokolenia do życia publicznego.

Lecz zarazem w Sejmie objawiły się smutne waśni, partyjne intrygi, kontredanse polityczne, dąsy koteryjne, dziwaczne i najrozmaitsze

gry kluczków partyjnych. Stronnictwa szczerze narodowe znalazły się odrazu w mniejszości. Patriotyzm został podporządkowany interesom stronnictw, dobro Ojczyzny klasowym zdobyciom...

Sądu tego nie uogólniamy, Istniały w Sejmie wzniosłe szczytne wysiłki patriotyzmu, jaknajlepsze chęci i starania. Lecz te zostały unicestwione przez grupy, które w myśl swych klasowych interesów czy z racji megalomanji przywódców z zaciętkim oporem unicestwiała dążenia opanowania rozstroju.

Nie będziemy mówili o lewicy. Działalność jej nie potrzebuje komentarzy. Lecz chcemy poruszyć sprawę stanowiska, jakie w Sejmie suwerennym zajęło Polskie Stronnictwo Ludowe.

To ugrupowanie, które złączyło w swym łonie wszystkich posłów włościańskich, które więc przez to samo powinno było stać się ostoją prac sejmowych, jądrem jego spójności, jako przedstawicielstwo najliczniejszej warstwy narodowej, dotychczas nie pozwoliło Sejmowi stworzyć większości, wywołało przesilenie gabinetowe, dwukrotnie unicestwiała szczytne zabiegi Paderewskiego i ostatecznie obaliło go zupełnie.

Osią oraz spirytus movens tej całej dzia-

łalności stał się p. Witos, jako prezes i kierownik klubu. P. Witos węc wziął na siebie odpowiedzialność za kilkumiesięczną bezpłodność prac sejmowych i zmarnowanie dwóch tygodni czasu, więcej, niż drogocennego. P. Witos wziął na siebie odpowiedzialność za obalenie takiej zasługi, tak nieskazitelnego serca i charakteru, tak wielkiego nazwiska światowego, Paderewski.

P. Witos jest więc obecnie dyktatorem Polski. On obala premierów, druzgoce gabinetu dyktuje warunki nowo-powołanym ministrom.

P. Witos, czyniąc ze swego stronnictwa życzek u wagi państwowej, przechyla szalę zwycięstwa na tę stronę, jak w danym wypadku wiecej przypada mu do smaku. P. Witos rządzi praw wszechwładnie, choć nieoficjalnie Polską, a ro ta śnać uśmiecha mu się, gdyż wykorzystuje z zapalem.

Ciesz się Polsko, gdyż wreszcie pos. Witos ochłonął z szału druzgotania i obalania. Zgodził się łaskawie na utworzenie większości i powołanie gabinetu. Obalwszy Paderewskiego, wysłał laurów i sławy, poparł wysiłki nieustraszonego premiera Skulskiego...

Dzięki więc łaskawości p. Witos, Polska ma nareszcie rząd i większość. Nareszcie możemy być pewni, że premier Skulski, jako mąż niezwykłych zdolności i wielkiego patriotyzmu, wiąże się chlubnie ze swego zadania. Ma zupełne zaufanie do jego talentu politycznego nieugiętej woli.

Lecz co będzie, gdy premier Skulski wpadnie w niełaskę p. Witos? Co będzie, jeśli tak samo, jak Paderewski, ściągnie na siebie gromy tego mocarza? Co będzie, jeśli w sunku do niego zacznie się powtarzanie tej samej polityki niedomówień, wyczekiwań, dwuznacznej gry sejmowej, sfinksowych enuncjacji z których dziś się wysnuwa co innego, jutro innego—jednym słowem owej taktyki, która skutecznie a misternie obaliła jego poprzedników?

Polskie Stronnictwo Ludowe, prowadzone przez p. Witos, nie znało wszak nakazów konieczności państwowych, obowiązku rezygnacji dla sprawy ogółu ze swych zaściankowych interesów, podporządkowania się wielkim zagadnieniom chwili... Owa taktyka wywołała niecoprawda oburzenie wyborców, a znamienity tego przejawem będzie uchwała ludowców i nobrzeskich, żądających od posta Kędziora w łamania się z pod kierowniczej batuty p. W.

KRONIKA TYGODNIOWA.

Gawędy Walentego. — O nowem „Dzienniku Zarządu miasta Łodzi”. — Co on pisze. — Pomoc dla starców i kalek odmówiona. — Jakim sposobem Walenty dostał się na urząd? — Egzamin. — Chęć oddać kanalizację i gazownie w obce ręce.

— A to proszę wielmożnych panów obywateli, w naszym magistracie bajecznie jest wesoło, mamy już własną gazetę. Małoć było dla Łodzi przez żyda redagowanego „Dziennika Urzędowego” jeszcze trza było drugi „Dziennik Zarządu m. Łodzi” stworzyć.

A no i pięknie, mamy gazetę. Kuźden woźny może teraz ten Dziennik żydowski czytać darmo, chociaż pon Klimoszewski, siedzący na miękkim, jak z puchu fotelu i obłożony z jednej strony „Łodzianinem”, a z drugiej „Robotnikiem” zawdy gada, że furda jest „Dziennik Zarządu m. Łodzi” wobec tych dwóch socjalistycznych gazetek, bo tam gałante „lustrują” burżujów.

Pan burmistrz też nie lubi „Dziennika” i jak ma co golić, to woli już golić w „Łodzianinie”, albo w dawnej „Godzinie Polski”...

Zydzisko więc układa „Dziennik” z tego, co mu który z rajców miejskich przyniesie, czy to z tego, czy drugiego wydziału...

Czyta się czasami z nudów to piśmiństwo, boć trzeba stać zawsze przy drzwiach i czekać dzwonnka... Pękać ze śmiechu, meści panowie, pękać naprawdę, z tego pisania. Bo zważcie tylko.

W Łodzi jest dom starców i kalek przy Chrześcijańskim Tow. Dobroczynności, bidacy ci ledwie żyją, boć Dobroczynność prawie bokami robi...

Więc, ci co powinni jadać lepiej, dostają „wasser zupkę”... byle czem zabeloną, na lepszą bowiem strawę nie ma pieniędzy.

Prezydjum kręci się, jak piskorz, to zład to z owad coś urwie, Bóg jemu zapłać i zato, że dba o starców, że ostatnie dni ich życia chce jako tako osłodzić i od trosk uwolnić.

Więc poczciwe Gundlaszysko pisze do magistratu:

— Dajcie co na dom starców i kalek, poratujcie ubogich.

Czytamy też w Dzienniku zaraz na pierwszej stronie odpowidź. —

Krótką jest i jasną:

„Postanowiono żądania Tow. Chrześcijańskiego z braku odpowiednich funduszków uchylić”...

— Jak funduszków nie ma, to niema, mądry Salomon nawet z próżego nie naleje, a nasz magistrat miałby sypnąć, kiedyć mu już cukru na kredyt dać nie chcą, chociaż dwa wagony pono czekają przygotowane, byleby gotóweczkę złożył... Trudno; pieniądze poszły na pensję i szabas... skarbczyk pusty.

Nie ma pieniędzy, to niema...

Mówi się trudno i Gundlach nie może mieć pretensji.

Aleć zaraz na stronnicy 14 czytamy:

— Wydział plantacji miejskich zajęty jest obecnie szczegółowem opracowaniem planów nowego ogrodu...

I to bardzo mi się podoba, niech tam sobie ten wydział pracuje.

To pięknie, bardzo pięknie.

Kuźden wie, że w zimie ogrodnik nie ma wiele do czynienia, niechże choć plany przygotowuje.

Aleć kiedy dobiegnę z czytaniem do końca to, pękać ze śmiechu, dowiaduję się z „Dziennika” że roboty przy tym parku mają się rozpocząć z wiosną 1929 roku...

A wiecie jaki to ma być ogródek?

Ni mniej ni więcej jeno 466 morgów...

— Pękać ze śmiechu!

To dla starców i kalek magistratowi za-

brakto funduszków, a na park to je będąc miał?

Przecież żołądek starców bez chleba się nie obędzie i na ten chleb do drugiego roku starcy nie poczeka, a ogród można założyć i dokończyć i za rok lub trzy, kiedy będą wolne pieniądze...

Proste to i jasne, ale magistrat tego nie rozumie lub nie chce.

Gdyby jednak chodziło o dom żydowski dla starców i kalek pewnieby fundusze się znalazły...

Hi, hi, hi... tak nasi towarzysze gospodarze.

Pękać ze śmiechu!

Aleć to i ja towarzysze...

Pękać ze śmiechu! Ja towarzysze! Tfu, ty bodaj mnie język skołowaciał, zanim to słowo wypowiedziałem!

Ja jednak państwu wytłomaczę, jakim sposobem zostałem towarzyszem!

Byłem bez pracy, a jak każdemu ubogiemu człowiekowi Bóg da e zwykle sporą gromadkę dzieci tak i mnie ich nie poskąpił. Po funduszu dla bezrobotnych garści wyciągać nie chciałem więc mówię do mego kuma Mateusza:

— Nie ma tam jakiego miejsca w magistracie.

A on na to:

— Jest, ale ty nie dostaniesz!

— A to bez co?

— Bo pacierz mówisz i do kościoła chodzisz. A tam takich nie chcą.

— Alboć w magistracie siedzą sami żydacy żeby kościołem gardzili!

— Żydy nie żydzi, ale ci, co z żydami w rękę w rękę, towarzysze...

— To niby seccjaści!

— A no tak, seccjaści.

— Żeby ich śnieg spał!

— Ba — żeby!

— To dla tezo, że im oлно da żydów

tosa... Lecz są to tylko ciekawe nastroje, oświetlające charakter przyszłych wyborów. Na razie nie zmienia to sytuacji.
Pragniemy wierzyć, iż Polskie Stronnictwo Ludowe zmieni nareszcie swą taktykę. Pragniemy wierzyć, iż dyktatura p. Witosa mniej uciąż-

liwą będzie dla spokoju Polski przy prezydenturze p. Skulskiego, niż dotychczas.
Przyszłość jednak dopiero wykaże, czy te nadzieje się urzeczywistnią.

Iektosaurus.

ski zapomniał o swoich dzieciach. Niechże więc dni zbiórki wyrównają to zapomnienie.
Zbierające panie proszą, by wszyscy mający coś ofiarować mieli już swoje dary przygotowane.

— Na dochód dla żołnierza na froncie.

— W niedzielę, dn. 14 b. m. o godz. 8-e; w Grand cafe, odbędzie się wieczornica. Czysty dochód przeznacza się na gwiazdkę dla żołnierzy na froncie.

Obowiązki gospodyń i gospodarzy objeł łaskawie pp.:

- Stółek № 1: Generałowa Oiszewska, pułkownikowa Jastrzebska.
- Stółek № 2: Maybaumowa, Rajgrodzka.
- Stółek № 3: Więckowska, Krotowska.
- Stółek № 4: Pełczyńska z córką, Lewicka, Jastrzebscy, Janina Żychlińska.
- Stółek № 5: Urichsowa, Czajewscy, Kaffanke, Janodziński, Alfred Kamisz Siegmund, Wredowie i Stopczyński.
- Stółek № 6: Wyganowscy, Rossmanowie, Brzozowscy, Tochtermanowie, Jasińscy, Opalińscy, Cygańscy, Kłokoccy z córkami, Horodyńscy, Idalia i Alicja Kuzmińskie, Jurkowski, Sirohmajer, Wodziński, kap. Fiyś, por. Lauure, Mazurkiewicz, ufan Leszek Wyganowski.
- Stółek № 7: Kernbaumowa.
- Stółek № 8: Knirowiecki, Smoleńska, Bucharowa, Cesarowa Smogorzewska, Chrzanowska, Wattenowa, Tymowska, Rosiewiczowa, Begalowa, Patkova, Czaplicka.
- Stółek № 9: Heimanowa, Makowowa, Daube, Szyfferowa.
- Stółek № 10: Odechowska, Kawicka, Szamowska, Żołędziowska, Łapińska.
- Stółek № 11: Mikulscy, Temaszewscy.
- Stółek № 12: Wojeńscy.
- Stółek № 13: Garlińska, Finsterowa.

„Wolna Myśl“ № 4.

Treść: Łódzka biblioteka publiczna. Sytuacja aprowizacyjna Urząd walki z lichwą, czy spekulacją Panam a łódzko-amerykańska. Łódzcy towarzysze. Teatrja Łódzka. Wodociągi i Biederman. Wstecz zwrót „Łodzianinie“. Szkolnictwo prasowe. Ze szkolnictwa. Łapownictwo. Nekrologi pogrzebanych w opinii publ. 2 miarki. Pasażer o 2 parasolach. Obszerny dzień hamorystyczny. Ogłoszenia firm polskich. 5259

Naczelnik Państwa zatwierdził gabinet ministrów.

Warszawa, 13 grudnia. (PAT.) Do Pana Leopolda Skulskiego, Posła do Sejmu Ustawodawczego w Warszawie.
Mianuje Pana prezydentem ministrów Rzeczypospolitej Polskiej.
Jednocześnie na wniosek Pana powołuje na urząd ministra spraw wewnętrznych p. Stanisława Wojciechowskiego, ministra wojny generała-por. Józefa Leśniewskiego, ministra skarbu p. Władysława Grabskiego, posła do Sejmu ustawodawczego, ministra sprawiedliwości p. Jana Hodyńskiego, na urząd ministra wyznań religijnych i oświaty publicznej p. Tadeusza Łopuszańskiego, ministra przemysłu i handlu p. Antoniego Oiszewskiego, ministra rolnictwa i dóbr państwowych p. d-ra Franciszka Bardla, posła do Sejmu ustawodawczego, ministra kolei żelaznych p. d-ra Kazimierza Bartla, ministra poczt i telegrafów, p. Ludwika Tolłoczke, ministra robot publicznych p. Andrzeja Kędziora, posła do

Sejmu ustawodawczego, ministra aprowizacji pana Stanisława Sliwińskiego, ministra pracy i opieki społecznej p. Edwarda Peplowskiego, ministra b. dzielnicy pruskiej p. d-ra Władysława Seyde, posła do Sejmu ustawodawczego.

Mianowanie ministrów spraw zagranicznych, zdrowia publicznego oraz sztuk i kultury nastąpi po przedstawieniu przez Pana wniosków uzupełniających. Aż do powołania ministra spraw zagranicznych tymczasowe kierownictwo sprawami tego ministerstwa powierzam panu Władysławowi Wróblewskiemu, podsekretarzowi stanu w prezydium rady ministrów.

W a r s z a w a, Belweder, dnia 13 grudnia 1919 r.

Naczelnik Państwa

podpisano: Józef Piłsudski,

Prezydent ministrów: Leopold Skulski.

KRONIKA.

— Ks. biskup sufr. w Łodzi.

Wczoraj i dziś bawi w Łodzi biskup — sufragan diecezji kujawsko kaliskiej, ks. Władysław Krynicki, w przejeździe z Poznania do Częstochowy. Ks. biskup Krynicki zatrzymał się w gościnie u ks. prał. Tymienieckiego.

W sobotę bierzmował młodzież w kościele św. St. Kostki, w niedzielę będzie udzielał w dalszym ciągu Sakramentu bierzmowania.

Ks. biskup Wł. Krynicki rezyduje nieustannie w Częstochowie.

— Osobiste.

Kapelan 28-go pułku piechoty, ks. Olesiński, bawi w naszym mieście. Jest on delego-

wany specjalnie po to, aby na front zawiózł dary dla dzieci łódzkich, pułku Kaniowskiego. Rozchodzi się tu zwłaszcza o odzież ciepłą i bieliznę, którą mają panie zebrać podczas kwesty w poniedziałek, wtorek i środę.

— Zbiórka na Żołnierza Polskiego.

Kilkakrotnie zapowiadana zbiórka na Żołnierza polskiego stanowczo odbędzie się w poniedziałek, wtorek i środę p. t., to jest 15, 16 i 17 grudnia. Żołnierz na froncie koniecznie potrzebuje ciepłych rzeczy, gdyż tam już mróz dochodził do 30 stopni, a niekiedy nie miał ten żołnierz, prócz cienkiego szynelu nie na sobie i musiał w rowach stać na warcie. Lud białoruski i litwini nadzwyczaj przychylnie i serdecznie witali wszędzie polskiego żołnierza, oddając mu chętnie swój ostatni kożuch. Tylko chłop pol-

— Niech będzie i wielko ślepa.

— A straki lubisz?

— Jak idzie o podwyżkę, choć dwa razy na tydzień. Na to wszyscy się godzimy.

Egzamin był skończony. Dostałem kartę i wnet poszedłem do magistratu. Zaraz mnie dopuścili do najwyższych person, które mi powiedziały: Jesteś postępowcem i radykałem, to możesz być nie tylko woźnym, ale i nauczycielem w jakiej szkole.

Ale ja już za te zaszczyty podziękowałem, bo jakkolwiek do jednego uniwersytetu z największymi rybami magistrackimi chodziłem, to jednak Bóg mi rozum nie pomieszał i wiem, że wolę być mądrym woźnym niż głupim dygnitarzem.

Tak dostałem pierwszy urząd w magistracie.

I życie byłoby tu niezłe, gdyby żydów nie nabrali tyłu.

Wtedy możnaby dostać jaką posadę przy węglu lub drzewie i żyć spokojnie, ale teraz nic z tego, bo wszystkie te miejsca obsadzone są żydami.

Nie sądzicie, że o tą posadę dobijałbym się chciał dla kradzieży, lub nieczystych interesów? Jestem chrześcijaninem i brzydziłbym się takimi sprawami. Przecież tylko naszej Ojczyźnie chcę służyć. Chodziło by mi jednak o porządniejsze stanowisko, niż woźnego, który byle chamom i parszywcom usługiwać musi! gdyż tu nie mało różnych zbirów w magistracie przewinie się codziennie.

Oj, Boże! Boże! co się tu z tą naszą Polską dzieje! Kto nie rządzi? Co za ludzie na dygnitarzy powychodzili!

Biedna ta Łódź nasza!

— Słyszysz ciekaw, jak ją chcą owi towarzysze urządzić?

Jeżeli nie wierzysz mnie, czytaj jeno „Dziennik“. Tam na strońcy pierwszej stoi:

„Zyjęto do wiadomości ofertę francusko-

już żaden porządny człowiek nie może służyć w magistracie?

— Takby się patrzyło!

— Pękać ze śmiechu!

— Ja ci jednak dam skuteczną radę, bo mi ciebie żal. Masz sporo gęb do żywienia.

— To pewno!

— A to w tych czasach nie bagatela.

— Pewnie, że nie.

— Więc idź do seccjalistów i zapisz się do nich.

— Albo tam mnie przyjmą?

— Wszystkich łapią chciwie, boć im do Sejmu o głosy chodzi.

Jeno gdy pójdziesz do nich, to wymyślaj na „burżujów“, co wlezie. A i proboszcza nie oszczędzaj.

— Cóż to ja na proboszcza mam łąać?

— Toć nie z serca, tylko tak, na byle...

W duszy możesz myśleć inaczej, a że tam językiem wierzniesz to nic. — On ci przebaczy. Toć to o dziateczki twoje chodzi.

Poszedłem na egzamin. — Pękać ze śmiechu jaki to był egzamin.

— Możesz ty narodowiec? pytają.

— Niech ich śnieg spali, razem z burżujami.

Łypnęli po sobie okiem.

— Oni i proboszcz, mówilem...

— Masz rację te czarne kruki...

— O, czarne, jak smoła...

Byłem w Demokracji Chrześcijańskiej to się na nich napatrzyłem... Lenin, to ci zuch. U nas trzeba takich.

Wysunął się jeden z krzywym nosem i pyta ruska:

— A o Trockim słyszał ty, he?

Pękać ze śmiechu, mało nie splunąłem, ałem się pohamował i rzekł.

To mądra głowa...

— Paradocznaj, odezwał się, mądra, to mało-wielkolepaaja!

amerykańskiego Towarzystwa („The Foundation Company“) na urządzenie kanalizacji w Łodzi, budowę gazowni itp. i zdecydowano odpowiedzieć, że Magistrat gotów jest udzielić jaknajdalej idących wyjaśnień w tej sprawie, skoro zostaną przedłożone mu konkretne projekty...

Czy wy wiecie, mieszkańcy Łodzi, czy ty wiesz, polski robotniku i obywatelu, z którego pracy i potu ta Łódź powstała, co to znaczy „konkretne wyjaśnienie?“ Widzę, żeś rozwarł oczy i słuchasz, aby ci wyjaśnić.

„Konkretne wyjaśnienie“, to nic innego, jeno oddanie owemu towarzystwu w arenę, gazowni i kanalizacji. Ono pobuduje, ono opodatkuje, ono będzie z miasta przez szereg lat ciągnęło żywotne soki.

— A czy wiesz co za towarzystwo owe „The Foundation Company“? „Gdybyś trochę powąchał, to z pewnością zaleciałby cię zapach śledzia i cebuli, nawet może tej ze Starego Miasta i Nowomięskiej ulicy, bo żydzi zwykli ubierać się w cudze piórka.

Oj, wy ślepi obywatele! długoż jeszcze będziecie się pozwalać obdzierać i oszukiwać?

Czyż wam nie żal miasta, czyż wam nie żal tyłu lat pracy, poświęconej na to, aby gród ten, który jest pierwszym fabrycznym i przemysłowym warsztatem w całej Rzeczypospolitej, został przez inowierców ze szczerem zniszczony.

Toć oni na to czekają, aby zniechęcić was do miasta. Pomagają im w te; sztuce skutecznie ślepcy — towarzysze. Gdy już poczniecie tracić wiarę w lepszą przyszłość, wykupią wszystko, zabiorą wasze maćki, zlikwidują fabryki, aby tu stworzyć nowy Berdyczew, czy Białystok lub Będzin! i zatożyć piątą w kraju stolicę żydowską!

Czas, moje ty miasto, abys się ocknęło. Tego ci zyczy woźny magistratu: Walenty!

X. X.

Pamiętajcie o gwiazdce dla żołnierza polskiego!

Przeciw mianowaniu żyda prezesem Sądu Okręgowego.

Wyczerpaniu wszystkich środków walki sądowicy zastrajkują.

a) Wczoraj, o 6 i pół wieczorem, w gmachu Sądów pokoju zebrał się wszyscy sędziowie zarówno sądu okręgowego, jak i pokoju, w celu narady i powzięcia ostatecznej decyzji co do terminu zapowiedzianego strajku, dla zamianifestowania protestu przeciw objęciu stanowiska prezesa sądu przez p. Adolfa Kona.

Zebrał się także p. Malanowicz, zaznaczając, że poseł łódzki, p. Bolesław Fichna, będąc zmuszony do rychłego powrotu do Warszawy, pragnie pierwszy zabrać głos.

W przemówieniu swem poseł Fichna podkreślił stosunki polsko-żydowskie i dowodził, iż rozpoczętą przez sędziów walkę należy doprowadzić do końca. Radził jednak, aby na razie zaniechać strajku, a chwycić się go jako środka ostatecznego, gdy wszelkie wyzyskane środki nie doprowadzą do zamierzonego celu. Poseł Fichna proponował, ażeby wysłać specjalną delegację do nowego ministra, albo też upoważnić posłów łódzkich do zbadania sprawy,

czy istotnie p. Adolf Kon złożył podanie o dymisję, o której wspomnieli delegacji, jaka była u niego w ubiegły piątek.

Po przemówieniu posła Fichny obecni sędziowie, pp. T. Kamiński i Cygański, którzy przybyli po naradzie sędziów, oświadczyli w imieniu sędziów, iż strajk potęplają i że do niego się nie przyłączą.

Oświadczenie to wywołało zdziwienie wśród pracowników sądowych, którzy się spodziewali poparcia ze strony sędziów.

Ostatecznie postawiono wniosek, w myśl propozycji posła Fichny, aby wyczerpać wszelkie środki i zwrócić się przede wszystkim do posłów łódzkich z prośbą o zbadanie, czy p. Kon złożył dymisję, oraz aby podjęli kroki o usunięcie go z zajmowanego stanowiska prezesa. O ile zaś p. Kon nie zechce zrozumieć, jakie rozprężenie w sądownictwie wywołała jego przesura i nadal pozostawać będzie na stanowisku, wówczas przystąpić do strajku.

— Siostry służebniczki.

Władza Arcydiejezalna zezwoliła na osiedlenie się w Łodzi Zgromadzenia sióstr służebniczek N. Marii Panny i utrzymania domu zakonnego.

— Nowe marki polskie.

Polska Krajowa Kasa pożyczkowa, począwszy od dnia 12 grudnia puszcza w obieg nowe bilety PKKP wartości jednej marki polskiej. Bilety noszą daty dnia 17 maja r. b. i opatrzone są podpisami członków ówczesnej dyrekcji PKKP pp. d-ra Ernesta Adama, Józefa Zarzyckiego, oraz głównego skarbnika, pana Marjana Karpusa. Numeracja biletów rozpoczyna się serją AA od numeru 100.001.

Bilet jednomarkowy przedstawia na stronie prawej w ramce ornamentów linjowych obowiązujące teksty, podpisy i numer, pośrodku pod tekstem, jak również w czterech rogach cyfrę jeden. Po stronie lewej w środku w okrągłej ramce ornamentacyjnej orzeł biały, w górnych rogach ornamentacyjne główki, pod którymi należą z ornamentów i drobnej siatki znajdują się duże jasne cyfry: jeden, u dołu biletu przez całą jego szerokość: Marka polska, jedna marka polska. Całość utrzymana w odcieniach koloru szaro-fioletowego i szaro-niebieskiego.

Bilet jednomarkowy drukowany jest na tym samym papierze, co poprzednio wypuszczone bilety 5, 20, 100 i 1000-markowe. Wymiar biletu jednomarkowego odpowiada ściśle wymiarowi biletu jednomarkowego okupacyjnego.

— W sprawie budowy zakładów gazowych w Łodzi.

a) Wydział budownictwa Magistratu otrzymał ofertę firmy angielskiej „Pescot and Luke” w sprawie wykonania planów i budowy zakładów gazowych o wydajności 50,000 metrów sześciennych gazu na dobę.

— O fundusze z nałożonych kar.

a) Zawsza dochodzą nas zapytania, co się dzieje z funduszami, jakie powstały z nałożonych kar przez Łódzki Oddział Urzędu Walki z lichwą i spekulacją. Dotychczas bowiem urząd skarbowy, dokąd winny być skierowane fundusze, nie otrzymał żadnych pieniędzy od początku istnienia Urzędu walki z lichwą.

— Wspólna administracja.

Z dniem pierwszym stycznia 1920 r. ma być zaprowadzona wspólna administracja dla akcyjnego Tow. Karola Scheiblera i akcyjnego Tow. L. Grohmana.

— Z Tow. „Wiedza”.

a) Wczoraj zapowiedziano w drugim terminie ogólne zebranie roczne Towarzystwa Oświatowego „Wiedza”. Wobec zbyt małej liczby obecnych, zebranie uznano za nieprawomocne i przyjęcia i zatwierdzenia sprawozdania rocznego.

— Nabywanie nieruchomości.

W myśl nowych przepisów wszelkie nieruchomości na rzecz państwa nabywać może wyłącznie minister rolnictwa i dóbr państwowych.

Ministerja i urzędy, pragnące nabyć nieruchomości na potrzeby państwowe w zakresie swej działalności, winny niezwłocznie zakomunikować o tem Ministerjum rolnictwa i dóbr państwowych, dokonywanie zaś transakcji na własną rękę zostaje wzbronione.

— Narodowa Organizacja Kobiet.

a) Dziś, w niedzielę, o g. 5-ej po południu odbędzie się uroczyste otwarcie i poświęcenia lokalu Narodowej Organizacji Kobiet polskich, przy ul. Andrzeja № 5.

— W komitecie dla G. Śląska.

Dotąd złożono w komitecie doraźnej pomocy dla górnoślązaków na okręg łódzki 128,952 mk. 9 fen., 10,389 koron 80 halerzy, 4 liry, 93 ruble 55 kop. i 51 franków 50 centymów.

— Z odznaczeniem.

P. Maryla Geyer, córka znanego przemysłowca Eugeniusza Gejera, po zdaniu matury z odznaczeniem w Bernie szwajcarskim, powróciła do Łodzi, skąd zamierza udać się na dalsze kształcenie do Wszechnicy warszawskiej.

— Przejście pod koleją.

Od lat kilku „tłucze” się projekt aby pod torami kolei przy ul. Wysokiej wybudować tunel. Ze projekt kiedyś w czyn się zamieni nie wątpliwy, i choć tego nie doczekamy, mamy nadzieję, że jeżeli nie wnuki to prawnuki z niego korzystać będą. Ale czy by nie można i obecnemu pokoleniu dać choć przedsmak tej wygody? zakryć ściek, płynący pośrodku obecnego tunelu i sam tunel oświetlić choćby dwoma żarówkami. Koszt nie wielki, a tak, jak obecnie ludzie przechodzą, często i z ciężarem po ciemku, spychając się wzajemnie do ścieku i wygłaszając zdania nie mające nic pokrewnego z szacunkiem dla magistratu, jest istnem niedołatwem zarządu miejskiego.

— Wydawnictwo.

P. Eugenjusz Sokołowski opracował książkę p. t. „Szkoła a Głód”, jako problem społeczno-państwowy.

Ze książka dotyka bardzo ważnej kwestji, to prawda, ale jeżeli weźmiemy pod uwagę dzieje szkół, to przekonamy się, że głód w szkole nie jest dzisiejszym wynalazkiem, jest on tak dawny, jak dawna szkoła i co ważniejsze, że właśnie najczęściej najdzielniejsi ludzie wychodzą z tych uczniów, którzy o pustym żołądku kończyli szkołę.

Ci syci, o których za bardzo pamiętano, najczęściej nie chcieli pamiętać o nauce.

Wydawnictwo to ukazało się nakładem ministerstwa pracy i opieki społecznej.

— Aresztowanie dezertera.

a) Na ulicy Konstantynowskiej aresztował Kurę Nusena, zamieszkałego przy ul. Cegielskiej № 23, popisowego z r. 1897, który ukrył się przed wojskiem, bez dokumentów osobnych.

— Łódzki sąd doraźny w Łęczycy.

Łódzki sąd doraźny w osobach przewodniczącego p. Kamińskiego oraz sędziów Witkowskiego i Kahla sądził wczoraj w Łęczycy sprawę o kradzież w celach rabunku na zagrodzie dzierskich we wsi Łąki, starostwa łęczyckiego. Oskarżeni: Wesołowski, Wiktorowski, Antczak, Wasilewski skazani zostali na karę śmierci, współzawodnik ich Gossowa na bezterminowe więzienie, zaś oskarżony Cyckowski, jako dezerterski, został wyłączony ze sprawy i oddany w ręce sądu wojennego.

Sprawy robotnicze.

— Bezrobocie pracowników piwowarskich.

c) Pracownicy browarów łódzkich zaprzestali pracy i wystawili żądania poprawy warunków.

— Strajk.

c) W fabryce kapeluszy Goeperta robotnicy zastrajkowali, żądając poprawy warunków pracy.

— Ze Związku metalowców.

a) Związek robotników przemysłu metalowego opracował nowy cennik płac zarobkowy według którego płace podwyższone zostały 50 do 75%. Obecnie więc najniższy zarobek wynosić będzie 80 mk. dziennie, największy 58 mk. dziennie; monterzy pobierać będą o 2 więcej. Na wyjazd otrzymywać będą 50% wydatków 7-mio dniowego zarobku.

Komunikat.

„Kino-Resursa”.

W kinematografie przy Resursie Rzemieślniczej od 16-go do 22-go grudnia r. b. demonstrowany będzie nadzwyczaj zajmujący dramat p. t. „Synowie Ludu”.

Zebranie.

Zarząd Kooperatywy „Rzemieślnik Polski”, Kilińskiego № 117, prosi swoich członków udział w o przybycie na ogólne nadzwyczajne zebranie w sprawie w dniu 14 grudnia r. b. o godz. 5-ej po południu.

— Casino.

Kinematograf „Casino” demonstruje obecnie piękny i porywający grą olbrzymi kinodram w 8 częściach p. t. „Tancerz”, p. słynnej pianistki F. Hollaendra.

Obraz ten należy do najświetniejszych dzieł sztuki kinematograficznej.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski (Dzielnia 18).

Dziś po południu o g. 3 po cenach popularnych teatr gra z niesłabnącym powodzeniem „Podróż w Warszawie” wodewil A. Szobera, na którym publiczność gromadzi się licznie i bawi doskonale, dzięki wybornej grze zespołu z p. Fertner Wiśniewską i czele.

Wieczór o g. 7.30 ukaże się po raz pierwszy „Posel” wesola, jasna, prawdziwie polska komedia Fijałkowskiego. Scena tworzy barwne pełne humoru i sentymentu malowidło obyczajowe. Dyrekcja wyposażyła sztukę w nowe piękne dekoracje. Reżyserował J. Leśniewski.

W poniedziałek dane będzie specjalne widowisko dla żołnierzy po cenach najniższych, na które odegraną będzie „Konstytucja” B. Górczyńskiego.

Na Gwiazdkę

Wykwilne papeterje, obrazy, gry i zabawy polskie. Polski Skład Materiałów Piśmiennych,

B. JANKOWSKI, Piotrkowska 132

Przyjmuje się roboty drukarskie, ceny najniższe.

KIERMASZ??

Wspomnienie pośmiertne.

W dniu 13 grudnia rozstał się z tym światem

HUGON JUNGNIK

wieloletni urzędnik firmy naszej.

W zmerzym tracimy nader gorliwego i sumiennego pracownika, pamięć o którym zachowamy.

ZARZĄD

Tow. Akc. J. JOHN w Łodzi.

3232—1

Podstawy umowy stronnictw większości w Sejmie.

Warszawa, 12 grudnia. (PAT.) Program większości klubów PSL, Nar. Zjedn. Ludowego, Narodowo-Chrześcijańskiego Klubu Robotniczego i Zjednoczenia Mieszczańskiego.

Ustalono porozumienie w sprawach następujących: Konstytucja, reforma rolna, polityka graniczna (tekst jeszcze ostatecznie nie ustalony), sprawy administracyjne i postulaty robotnicze.

Punkty przyjęte przez stronnictwa w sprawie konstytucji:

1) Prezydent Rzeczypospolitej wybierany będzie na lat 7 przez Zgromadzenie narodowe, utworzone przez Sejm i senat. Prezydent ma prawo łaski w zakresie sądownictwa i prawo weta wobec uchwał sejmowych, powziętych przy równym rozpatrywaniu zwyczajną większością głosów i z powrotem rozpatrywanych przez Sejm za zgodą senatu. Prezydent politycznie nie jest odpowiedzialny.

2) Rząd parlamentarny odpowiada konstytucyjnie (indywidualnie i zbiorowo) za naruszenie ustaw, odpowiedzialny politycznie w Sejmie za całą politykę gabinetu i poszczególnych ministrów.

3) Władza ustawodawcza: Sejm, składa się z członków, wybieranych na 5 lat na podstawie prawa równego, tajnego, powszechnego, bezpośredniego głosowania. Senat składa się z 70 członków, wybranych przez Sejm z poza Sejmu z poza jego grona z 51 członków, w liczbie których 30 przedstawicieli samorządu (wybranych przez rady wojewódzkie) i 21 przedstawicieli wyznań, nauki i sztuki (5 delegatów episkopatów katolickich i 8 przedstawicieli najliczniejszych z kolei wyznań, oraz 13 delegatów służ najwyższych w kraju zakładów naukowych, Akademii Umiejętności i Sztuk pięknych.

Uchwały sejmowe, które nie uzyskują większości głosów senatu, stają się ustawą po uzyskaniu większości kwalifikacyjnej trzy piąte głosów. Uchwała może stać się ustawą także w razie, jeżeli prezydent Rzeczypospolitej nie skorzysta wobec niej w przeciągu 30 dni z prawa veto.

Przyjmując projekt zasad konstytucyjnych, powoławszy Narodowo-Chrześcijański Klub Robotniczy, że w sprawie jednej lub dwóch izb ciała ustawodawczego, pozostawia sobie swobodę w głosowaniu i pochwalaniu poszczególnych artykułów konstytucji tak w komisjach, jak w Sejmie. Identyczne zastrzeżenie złożyło także Zjednoczenie Mieszczańskie.

Punkty w sprawie reformy rolnej:

Stronnictwa wchodzące do większości sejmowej przyjmują za podstawę ustawę uchwaloną w dniu 10 lipca r. b. przy następujących

punktach spornych, które mają być wcielone w ustawę, stwierdzają zgodność poglądów:

1) Nie naruszając ustalone uchwałą z dnia 10 lipca 1919 roku maksimum podlegające przymusowemu wywłaszczeniu dóbr prywatnych, postanowiono, że okres najbliższy maximum majątku nie podlegające go przymusowemu wykupowi, wynosić będzie w okręgach w ustawie tej wymienionych, w których panuje przeludnienie i zbytnie rozdrobnienie własności rolnych, lub gdzie względy uzasadnionej kolonizacji wymagać będą od 60 do 180 hektarów. 2) Przy parcelacji przeszerzowana będzie następująca kolejność: majątki państwowe, feodalne, duchowne i poduchowne, majątki zaofiarowane z wolnej ręki, majątki zniszczone przez wojnę, których właściciele nie podjęli rzeczywistych i skutecznych starań w celach uruchomienia ich gospodarstw, majątki większe (ordynacje i latyfundja). 3) Na gospodarstwa tworzone z ziemi, przeznaczonej na parcelację na mocy ustawy sejmowej o parcelacji większej własności, przeznaczają się a) 60% z ziemi na mniejsze gospodarstwa włościańskie wielkości do 25 morgów, b) 30% ziemi na średnie gospodarstwa włościańskie wielkości od 25 — 80 morgów, c) 10% na gospodarstwa kmiecie od 40—80 morgów i na niesamodzielne zagrody rzemieślników i robotników miejskich. 4) Pierwszeństwo w nabywaniu ziemi mieć będą, a małorolni, mający swe gospodarstwa w najbliższej styczności z majątkiem parcelowanym, b) służba folwarczna pozbawiona zarobku wskutek parcelacji, c) wysłużeni żołnierze walczący o niepodległość ojczyzny w obecnej wojnie zwłaszcza inwalidzi i ochotnicy, posiadający kwalifikacje ustawą przewidziane, d) byli właściciele karłowatych gospodarstw. 5) Majątki nie przewyższające ustalonego maximum, nie podlegają przepisom o obrocie ziemią. 6) Obok państwa parcelacją mogą zajmować się towarzystwa i instytucje społeczne (spółki parcelacyjne i prywatni właściciele za zezwoleniem i pod kontrolą rządową, na zasadach w ustawie o parcelacji przewidzianych). 7) Gminy, miasta i związki wytwórcze (kooperatywy) mogą tworzyć z zapasów przeznaczonych na parcelację, gospodarstwa nie przewyższające w danym okręgu maximum. 8) Gospodarstwa nowo powstałe na podstawie ustawy o parcelacji większej własności będą przez pewien okres czasu poddawane ograniczeniom co do możliwości sprzedania, podziału, wydzierżawienia i obciążenia. 9) Państwo ma prawo dokonać przymusowego wykupu lasów, zwłaszcza ochronnych i źle gospodarowanych, oraz tych, które z powodu parcelacji mają być wykupione.

Un service sera célébré le lundi 15 décembre à 9 heures du matin en l'église St. Stanislaw Kostka, à la mémoire de

François Emile

DRA MEZ

décédé a Lille (France) le 10 novembre dans sa 68-me année

3251 1

De la part de la famille.

Za duszę s. p.

François Emile

DRA MEZ,

który umarł d. 10 listopada w Lille (Francja) odbędzie się w poniedziałek, 15 grudnia, w kościele Stanisł. Kostki nabożeństwo żałobne o godzinie 9 rano, na które zaprasza

3252 1

Rodzina.

Zagadnienia polityki polskiej.

Pos. z Tarnobrzega, należący do stronnictwa piastowców, p. Andrzej Kędzior, otrzymał depesze od wicewojewodów w Tarnobrzegu, aby, na skutek szkodliwej i nie liczącej się z interesami Ojczyzny polityki tego klubu oraz karygodnych szacherek politycznych p. Witosa, wystąpił z tego klubu i przyłączył się do któregośkolwiek stronnictwa narodowego.

Znamienne wyniki działalności klubu, który dotychczas działał w Sejmie na szkodę Polski i ostatnio „szczyci się” wielkim czynem obalenia Paderewskiego.

Ciekawe tylko, czy p. Kędzior spełni polecenie swych wyborców?...

W Warszawie bawi misja handlowa rządu kubańskiego, w której skład wchodzi pp. Bezskromny i Bylinskij.

Do Włodzimierza Wołyńskiego przybyła z Warszawy przysłana przez rząd polski specjalna komisja, obdarzona dużymi pełnomocnictwami, która przeprowadzi śledztwo w sprawie szeregu jaskrawych nadużyć ze strony władz administracyjnych na Wołyniu.

Plebiscytowe intrzygi niemieckie.

Warszawa, 13 grudnia. (PAT.) Według informacji ze Szczytna, na teren plebiscytowy Mazurów i Warmii nadeszli zdemobilizowani przez władze niemieckie żołnierze garnizonu w Gdańsku. Ich praca agitacyjna daje się odczuwać w sposób szkodliwy dla sprawy plebiscytowej polskiej.

Pamiętajcie o żołnierzu polskim!

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 13 grudnia. (PAT.) Front litewsko-białoruski: Na całym froncie pomyslnie dla nas utarczki patroli wywiadowczych.

Front wołyński: Spokój.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego

Haller, pułk.

Anglja rokuje z bolszewikami.

Wiedeń, 13 grudnia. (PAT.) W rokowaniach pomiędzy Ogradem i Litwinowem doszło do porozumienia w tym kierunku, że Anglja wyśle dla jeńców odzież, żywność i lekarstwa wzajemian za zgodę na to zażądał rząd sowiecki ładunków okrętowych i lekarstw.

W dniu wczorajszym zmarł nieoczekiwanie w kwiecie wieku nasz kolega

HUGON JUNGNIK

Zmarły swym nieskazitelnym charakterem zaskarbił sobie w sercach naszych niezatartą pamięć.

Urzędnicy i Majstrowie
firmy „Tow. Akc. J. John“ w Łodzi.

3242 1

Nowe czeskie bezprawia.

Groza zamknięcia szkół polskich.

Cieszyn, 12 grudnia. (PAT.) Stosownie do umowy zawartej w Paryżu, administracja obszaru znajdującego się poza linią demarkacyjną, a sięgającego aż do linii z dnia 5 listopada roku zeszłego przysługuje Radzie Narodowej. Tymczasem czeska rada powiatowa we Frydku zawiadomiła kierownictwo szkół, że w myśl reskryptu czeskiego ministerstwa oświaty z dnia 10 li-

stopada r. b. wypłacane będą od dnia 1 stycznia roku przyszłego wszelkie pobory nauczycielskie przez czeskie urzędy pocztowe. Kto z nauczycieli polaków odmówi przyjęcia pensji, będzie usunięty. Ponieważ nauczyciele polacy jednomyślnie czeskich rządów nie uznają, grozi po Nowym Roku zamknięcie wszystkich szkół polskich.

Katastrofalny brak soli na kresach.

Ludność podburzana przez agitatorów sarka na gospodarke polską.

Warszawa 13 grudnia. (PAT.) Jak na całym kresach wschodnich, tak samo w grodzieńszczyźnie, najdotkliwszą bolączką gospodarczą jest brak soli od trzech miesięcy. Wśród ludności brak ten wywołuje rozgoryczenie, które zwiększa się coraz bardziej. Liczba wypadków skorbutu, mdłości i osłabień zwiększa się stale. Wśród ludności rozgoryczonej tym stanem, zacinają głośno rozbrzmiewać skargi na złą gospodarke polską. Urzędy aprowizacyjne tłuma-

czą brak soli trudnościami komunikacyjnymi. Jest to najlepszy dowód ich zupełnego niedoświadczenia, kwestja bowiem wystarania się o kilka wagonów dla przewozu soli, nie może być tak trudną. Trzeba tylko trochę energii i zrozumienia, jakie skutki w polityce tego rodzaju karygodne niedoświadczenie spowodować może. Władze państwowe powinny z całą bezwzględnością ścigać niedoświadczenie aprowizacyjne i przeprowadzić niezbędną sanację.

Wilson podejmie walkę o swe idee.

Porozumienie z Ameryką w sprawie traktatu pokojowego.

Wiedeń, 13 grudnia. (PAT.) Senator Hitchcock oświadczył w mowie wygłoszonej w Nowym Jorku, iż prezydent Wilson podejmie nową walkę o wielkie idee, które przyświecały mu w dotychczasowej jego działalności.

Hitchcock oświadczył, że przyjdzie do porozumienia, które umożliwi ratyfikację traktatu pokojowego. Przedstawił następnie program, który zdaniem jego nie natrafi na opozycję. W stosunkach zagranicznych Stany Zjednoczone

podlegać będą oczywiście Lidze Narodów, która jednakże nie może naruszać doktryny Monrogo.

Przywilej kongresu decydowania o wypowiedzeniu wojny musi pozostać nienaruszony. Liga narodów nie będzie miała żadnej kontroli nad armją i flotą amerykańską. Stany Zjednoczone mogą wystąpić z Ligi, jeżeli uznają, że spełniły swe zadanie w Lidze.

Walka dwóch dynastji.

Praga, 13 grudnia. (PAT.) Korespondent „Czeskiego Słowa“ donosi z Wiednia, że przybył tam książę Cyryl, syn Ferdynanda Koburgskiego. Podróż jego pozostaje w związku z planami monarchicznymi na Węgrzech. Austriacy rojalisci zabiegają również, wedle tej informacji, o wyniesienie na tron dynastji koburg-

skiej w razie, gdyby Habsburgowie nie mieli już widoków powodzenia. Austriacy monarchiści rozwinieli w ostatnich czasach żywą agitację i oświadczenia publiczne, że w najbliższym czasie rozegra się w Austrii decydująca walka między republikanami a monarchistami.

Do Ameryki.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 12 grudnia. (PAT.) W końcu grudnia lub w początkach stycznia ks. Bączkowski organizuje wycieczkę młodzieży polskiej do Ameryki, która ma tam podziękować za dary amerykańskie i pamiętać o niej.

Jeśli kto chce przesłać do Ameryki list do krewnych, może go złożyć na ręce księdza Bączkowskiego ul. Królewska 35 m. 5 w Warszawie. Termin ostateczny do 30 grudnia.

205.964 marek w nabrzuszniku.

Sosnowiec, 13 grudnia. Sierżant IV komisariatu Policji Sosnowieckiej p. Otrębski pisze „Kur. Zagł.“ spotkał na Dębowej Górze podejrzaną dorożkę z 4-ma żydami i 2-ma żydówkami (podczas gdy wolno przewozić w dorożce maximum 4 osoby), którą zatrzymał, sprawdzając, jadących w niej w stronę Sosnowca z Modrzecowa żydów do komisariatu.

Przy osobistej szczegółowej rewizji u jednej z żydówek, Hindy Igrzy, zamieszkałej w Modrze-

W dniu 19 b. m. t. w piątek, jako pierwsze bolesne półrocze śmierci ukochanego męża i tatusia naszego

s. p.

Antoniego Stanisława Jankowskiego
porucznika 28 p. p. Wojsk Polskich

odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Mateusza w Pabjanicach, o godzinie 9¹/₂ rano, na które zapraszamy krewnych, znajomych i kolegów poległego na polu chwały

3223 1

Smutna żona i córeczka.

Wobec, znaleziono mk. niemieckich 205,964 w nabrzuszniku żołnierskim a u Natana Igrzy—60,000 koron i 165 marek niemieckich, przywiezionych z zagranicy.

Hinda Igrzy tłumaczyła się, że jest to jej majątek, który chciała wymienić w banku. Natan Igra oświadczył, że chciał korony zmienić za granicą, ale mu ich nie przyjęto, więc przywiózł z powrotem. Dzięki sierżantowi Otrębskiemu przyłapano oboje.

Memoriał w sprawie Galicji wschodniej.

Paryż, 13 grudnia. (PAT.) Havas. Polska delegacja pokojowa złożyła Radzie Najwyższej memoriał w sprawie Galicji wschodniej.

Kłeska bolszewików.

Lyon, 13 grudnia. (PAT.) Na froncie Wołgi bolszewicy zostali pobici na lewym brzegu rzeki. Wojska generała Warangera zajęły miejscowości: Karanie i Kirliżę, biorąc znaczny liczbę jeńców. Ofensywa bolszewicka na prawym brzegu Wołgi została wstrzymana.

Na froncie dońskim na północ od Bobrowa kozacy rozbili 3 pułki bolszewickie. W kierunku na Brjańsk pochód bolszewicki został wstrzymany.

Olbrzymia zdobycz.

Kamieniec Podolski, 13-go grudnia. (PAT.) Przy zajęciu Płoskirowa wojska Denikina zdobyły 24 wagony, w których znajdowała się kasa i cały majątek rządu Peilury. Według obliczeń zawartość złota, srebra i banknotów w tych wagonach stanowi wartość kilku miliardów rubli carskich. Pociąg z pieniędzmi skierowany został do Odessy.

Sowiecka obłuda.

Moskwa, 12 grudnia (PAT.) Dnia 10 grudnia przedstawiciel rządu sowiektów, Litwinow wręczył przedstawicielom mocarstw sprzymierzonych kopie uchwały siódmego zjazdu sowiektów, zawierające propozycje wszczęcia ze sowiecką Rosją rokowań pokojowych.

Zwrot tonażu.

Lyon, 12 grudnia. (PAT.) Rząd niemiecki obstał przy tem, iż wydanie 400,000 ton urządzeń portowych stanowi wymaganie nie do przyjęcia. Rząd niemiecki ma się zwrócić do ententy z zapytaniem, czy zdaniem mocarstw sprzymierzonych w okresie przejściowym do stanu pokojowego uznają za obowiązujące tylko ogólne warunki traktatu i przepisy zwykłe przewidziane przez pra narodów.

Historyczne epitety.

Wiedeń, 12 grudnia. (PAT.) Dzienniki ogłaszają uwagi, poczynione przez b. cesarza Wilhelma na różnych raportach urzędowych O Edwardzie Greyu pisze cesarz Wilhelm w tych notatkach: „Falscher Hallunke! Der Kerl ist to oder Idiott Falscher Hund!“ Na marginesie pisma, który car-rosyjski kończy słowami: „Kochający Cię Mikołaj“, napisał Wilhelm: „Dziękuję i ja“. Kiedy król Wiktor Emanuel dnia 3 kwietnia 1915 w piśmie zaznaczył, że Włochy nie czują się zobowiązane do dorozumiewania przymierza, ponieważ Austria zaczęła wojnę nieczepną, b. cesarz Wilhelm napisał uwagę „Schurkel“, (Podlec).

Dziś! CASINO i dni następnych

Wolna przerobka dla
ekranu słynnej powieści

W pięknym i fascy-
nującym Kino-dra-
macie w 8 akt. p. t.

FELIKSA HOLLAENDRA

TANCERZ

MOTTO: Niema mężczyzny, któryby w „TANCERZU“ nie dostrzegł siebie,
i niema pod słońcem kobiety, która by w życiu nie miała
swego „TANCERZA“.

Ceny miejsc na I i II przedstawienie zwyczajne, na ostatnio podwyższone.

Passepartout nie ważne.

5258-1

Najnowszy wałc Danny-Kadena p. t. „TANCERZ“ do nabycia w kasie teatru.

Niniejszem mam honor zawiadomić Sz. moich Przy-
jaciół i Klientów, że od dnia 15-go grudnia b. r. zrzekam
się prowadzenia kawiarni i restauracji „Savoy“.

Jednocześnie komunikuję, że obejmuje

inny, pierwszorzędny, dobrze renomowany, Zakład.

Bliższe szczegóły będą wkrótce ogłoszone w piśmie.
Przy tej okazji pozwalam sobie wyrazić swoje ser-
deczne podziękowanie za okazaną mi sympatię i proszę
o zachowanie takowej nadal.

Z głębokim szacunkiem
pozostaję

Oswald Ronke.

TROCADERO

Nie smućcie się Łodzianie
I Wy, — cudne Łodzianki,
Że nudno jest tu w Łodzi,
Ze chmurne dni i ranki.

Radosną wieść Wam niosę
I, mając duszę szczerą,
Wam krótko powiem: — w Łodzi
Otworzą **TROCADERO!**

Muzyka będzie grała
W powszedni dzień, — w niedzielę
I jeszcze **coś** tam będzie,
Co da Wam raj — wesele!

A przytem, — koszt niewielki:
Bo cóż są trzy mareczki? — zero!...
Za kilka dni w tym miejscu
Adres Wam wskaże **Trocadero.**

3248-2

Zarząd Resursy Rzemieślniczej i Tow. Rzemieślniczego
Okr. Łódzkiego

zawiadamia wszystkich właścicieli
odlewni metali z tygla,

aby zgłosili się do lokalu Resursy, Kilińskiego 117, w dniu
17 grudnia r. b. o godz. 8 wieczorem w celu
rejestracji wszystkich odlewni metali m. Łodzi i powiatu
Łódzkiego dla otrzymania KOKSU.

Dla Członków Resursy i Towarzystwa Rzemieślni-
czego Okr. Łódzkiego wyłącznie Zarząd przygotował

Piecyki żelazne -- kanonki

dwóch gatunków: większego rozmiaru i ekonomiczne
mniejszego rozmiaru po cenie wyjątkowo niskiej.

Nabyć je można w Resursie.

**Ważne dla pracującej in-
teligencji!** Każdy może nau-
czyć się robienia samemu ele-
gantkich, mocnych bucików w
ciągu tygodnia (2 godz. dzien-
nie). Sposób bardzo łatwy (waż-
ne dla pań) i tani, gdyż można
użyć nawet stare buciki. Bliż-
szych wiadomości udzielają stu-
dentka i student: ul. Kilińskiego
104, pr. ofic., I wejście, m. 18
od godz. 11-1 i od 6-9 p.p. i ul.
Piotrkowska 225, m. 9 od godz.
11-6. 3177n52

Do wynajęcia

zaran
LOKAL składają-
jący się

z dwóch pokoi i kuchni,

z elektrycznością, na biuro, II

Pierwszorzędny Krawiec Wojskowy
SZ. WEKSLER, Piotrkowska 32

przyjmuje wszelkie zlecenia dla wojska z własnego i powierzono-
nego materiału; posiada na składzie **kozuski i bekieszki IV**
futrze. **Ceny przystępne.** 3247 1

Sprawozdanie z kwesty ulicznej
„Na Oświatę Robotniczą“

urządzonej w dn. 29 i 30 listopada przez N. Z. R. w Łodzi.
Zebrano do puszek i przy stolikach kwest. mk. 10,674.52
Wyatkwano na urządzenie kwesty mk. 1,124.05

Dochód netto mk. 9,540.47
Zarząd N. Z. R. w Łodzi.

3255-1

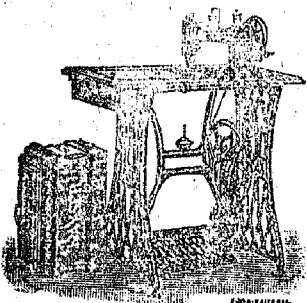
Firma egzystująca od 1903 r.

SKŁAD MASZYN

SAMSON PERLA

Łódź, Piotrkowska № 69.

2078
polecą wielki wybór maszyn do szycia wszelkich systemów: maszyny krawieckie, szewskie, bielizniarki, mereżkowe, dziergarki, dziurkowe, jak również do wszelkich gałęzi przemysłu fabrycznego. **Specjalność** i własna fabrykacja maszyn szewskich i maszyn do zawijania nici na szpulki drewniane i papierowe (krzyżowe).

Największy warsztat reparacyjny w Łodzi pod kierunkiem mechaników-specjalistów.

Ważne dla pań!

Taniej niż wczęście na Gwiazdkę są do nabycia **RESZTKI**

Białych towarów i Madapolamu od Mk. 12. —
Flanela, Płócienna i Surówka " " 12.50
Korciki i Wełenka deseniowa " " 20.50
Sukno, Korty, Bostony i Szewiety " " 40.60

Ważne dla handlujących, kooperatyw i Spółek rolniczych.

M. BRYL, Piotrkowska № 56, w podwórzu, 3-cie wejście, PARTER. 3187-1

Bielizna,

**BIELIZNA
KRAWATY
GALANTERJA
ZABAWKI**

2600 0

**M. KOŁODZIEJSKI
ANDRZEJA 3.**

Zelówki

męskie od Mk. 15, damskie od Mk. 6. — oraz całe skóry, krzyże, odpadki i t. p. polecą sprzedaż skór **BERNARD BERGMAN,**

ul. Piotrkowska 44. 3160 5

Kursy Buchalteryjne

Henryka Lubińskiego. 2969 n2

WYKŁADANE SĄ PRZEDMIOTY:

buchalterja, korespondencja, rachunki handlowe, stenografia, pisanie na maszynach „Remington”, „Mercedes”, „Orzel” i inne oraz **poprawienie charakteru pisma** Ukończenie kursów upoważnia do objęcia posady biurowej, Zapisy przyjmuje kancelaria Kursów **Piotrkowska 79.**

KRAWIEC MĘSKI

Po wieloletniej praktyce i uzyskaniu kwalifikacji, wchodzących w zakres krawiectwa męskiego, długoletni współpracownik firmy W-go Ch. Wutke, otworzył własną

Pracownię krawiecką

przy ul. Nawrot 35.

polecą się łaskawej Klienteli. Z poważaniem Fr. CHOJNACKI. Wykonanie solidne! 2978-5 Ceny przystępne!

DRZEWO

budowlane, stolarskie i opalowe, mechanicznie rozdzielane sprzedaje hurtowo i detalicznie Przemysł Drzewny „PIŁA” Pańska 90. 2959n7

Rada Zarządzająca Łódzkiego

Chrześcijańskiego Tow. Dobroczyńności

zawiadamia niniejszym P.P. Członków, że zwołane na dzień 5 grudnia r. b., w sali Łódzkiego Towarzystwa Kredytowego, Średnia 19, ogólne zebranie, z powodu niezgłoszenia się wymaganej przez ustawę ilości członków w I terminie nie doszło do skutku, wobec czego to samo zebranie, prawomocne już bez względu na ilość obecnych członków, odbędzie się w dniu 15-go grudnia r. b., o g. 4-ej po poł. w wymienionym na wstępie lokalu.

Rada Zarządzająca

Łódzk. Chrześc. Tow. Dobroczyńności.

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Andrzejka Nr. 11.

Choroby skórne i weneryczne. Godziny przyjęć: od 9—11 i od 3—7 i pół p.p. Panie 11—12 rano 19:0

Dr. H. Sadkowski

choroby wewnętrzne (specjalnie żołądka i kisielki) Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 120

Telefon 156-1 Od 9—11 rano i od 2 po poł. 156-1

Dr. Trawiński

CHOROBY CHIRURGICZNE przyjmuje od godz. 2-ej do 4-ej **Piotrkowska 135.** 3176:8

Zakład fotograficzny **„APOLLO”**

Łódź, ul. Rzgowska 2 przy Górnym Rynku

Wykonuje fotografie do paszportów, świadectw, metrykul szkolnych i t. p. tanio i prędko, też na poczekaniu. 3151n64 **3 sztuki 5 Mk.**

Na Gwiazdkę!

TANIO

Biały towar od Mk. 9.—
Wsypy " " 9.—
Flanela " " 11.—
Paltowy towar " 38.—
Boston granat. " 48.—
Cajgi od " 5.50
Portjery
Kapy
i Obrusy płócienne i pluszowe
Chustki 5042—nwc12 polecają

Drukier i Chari Piotrkowska 39 druga brama, I piętro.

Na Gwiazdkę!

NA WYPŁATĘ

towary damskie, męskie, dziecięce, obrusy i kapy oraz duży wybór materiałów angielskich na damskie **PALTA** Ch. Markowicz i S-ka Piotrkowska 37, w podwórzu. 3045—nwc—10

Potrzebni **chłopcy** od lat 16 DO ROZNOSENIA GAZET Zgłaszać się do „Rozwoju”

Gabinet Röntgenowski

pod kierunkiem **D-ra HENRYKA GOLDBERGA** Lecznica „Unitas” Pusta 19. — Prześwietlenia, zdjęcia, leczenie. Godziny przyjęć: 10—12 i 4—6 wiecz. 2817-n2

CENY NISKIE!
WYPRZEDAŻ GWIAZDKOWA towarów Angielskich, Francuskich, Włoskich, Szwajcarskich na wyspy, surówka, barchan, poszwy, madapolam, piłno, szerting, zefir
OBUIE, SWITRY, KOSMETYKA, ZABAWKI i piśmienne przybory POLECA **H. L. BRAUNER i S-ka** Łódź, Piotrkowska 98. 3227—2

NA GWIAZDKĘ!

Wielki wybór **Papeterji, ozdób choinkowych, albumów, piśmiennych, kart świątecznych i noworocznych** oraz różnej galanterji poleca

SKŁAD A. U. LUKSENBERG papieru Łódź, Piotrkowska 31. Ceny przystępne. 3228—1 Ceny przystępne

Fabryka wyrobów koszykarskich — oraz — **mebli trzciowych i bambusowych** **RUDOLF GALL, właśc. ST. NOWAK,** NAWROT № 4, poleca na **GWIAZDKĘ** duży wybór mebli, oraz mebelki łaskawe, dziecięce i wszelką galanterję. 3236—1

Biuro - - - „MOBILE” Łódź, - - - **Ajenturowe „MOBILE”** Juljusza Nr. 4. **Gumy samochodowe „MICHELIN”** nadeszły. 3232—3

Samochód torpedo czteroosobowy, kryty skórą, prawie nowy, na gumach „Stover” 6/18 P. S. do sprzedania. Wiadomość w Biurze Ajenturowym „MOBILE” Łódź, Juljusza 4. 3231—3

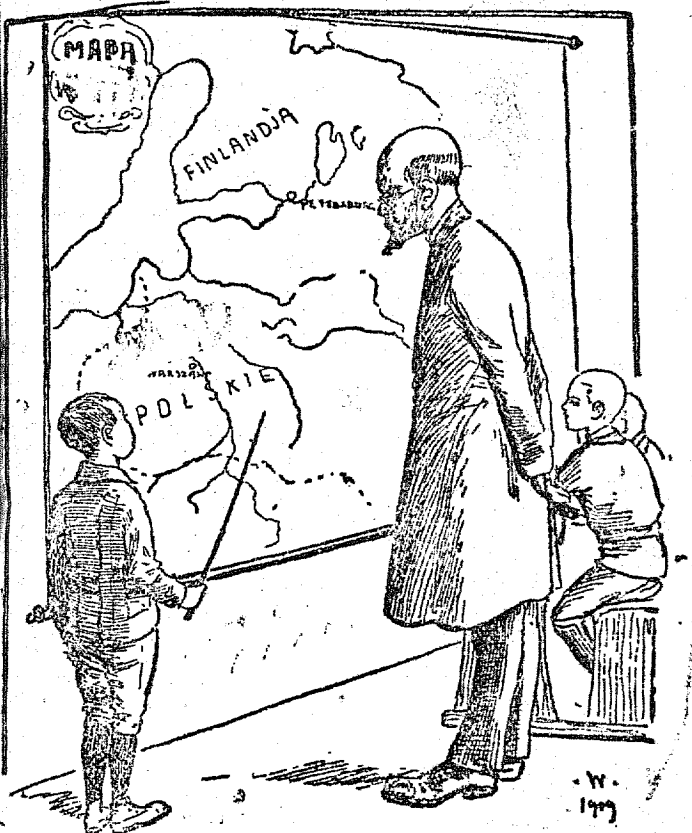
Sprzedaż CHOINEK różnych wielkości po cenach umiarkowanych. Dla p. wojskowych ustępstwa. 3225—3
Bronisław Karpiński, Przejazd № 1, plac Gospody Wojskowej i Zielony Rynek

Wielka Sprzedaż Gwiazdkowa. Skład Apteczny **H. Rechtman i Stan. Heilborn** Piotrkowska 207, poleca na nadchodzące święta w wielkim wyborze: **MYDŁA, PERFUMY** i kosmetykę krajową i zagraniczną. Skład został również zaopatrzony w pastę do podióg, terpentynę, benzynę **MYDELO** i **SODE** do prania. 3246 2

Wk. 300 nagrody otrzyma ten, kto zwróci czarną, skórzaną tekę z dokumentami Tow. Akc. Fabryki Barwników Anilinowych i Przetworów Chemicznych w Zgierz z gubioną dnia 12 grudnia r. b. o godz. 7 wieczorem przy wsiadaniu na st. Łódź-Kaliska do pociągu, odchodzącego do Warszawy. Dla każdego innego nie przedstawia żadnej wartości. Adres: Tow. Akc. Fabryki Barwników Anilinowych i Przetworów Chemicznych w Zgierzu, ul. Leśna 7, lub Warszawa, ul. Marszałkowska № 40 m. 6. WP. I. Hordliczka. 3239—1

Smutna prawda. Materiał na bolszewików.

— Więc nie umiesz mi pokazać, jakie są granice Polski?
 — Jakżeż ja mogę wiedzieć, panie profesorze, kiedy tego nawet na konferencji pokojowej jeszcze nie wiedzą..

Do jakiego niesłychanego wzrost zezwierzczenia dochodzą jednostki z młodszej generacji na wsi, dowodzi fakt z przed kilku dni w Bierzynie, opisany przez świadka naocznego. Oto dwaj fernali schwytali przybłąkanego psa i postanowili obdrzeć go ze skóry, która byłam jakoby potrzebna na bęben. Ośluszywszy nieszczęśliwego przybłąkę uderzeniem w głowę, przystąpili ci kandydaci na rakarzy do operacji. Zaledwie jednak zdarli skórę do połowy, pies oprzytomniał, zaczął się wydzierać z rąk oprawców i rozpaczliwie bronić. Dano mu wtedy na chwilę swobody, puściwszy w opłakanym stanie — ku uciechu zebranej gawiedzi. Wkrótce zdziczałi młodzieńcy schwytali psa powtórnie, na żywym dokonczyli ohydnej ekzekucji i wyrzucili jeszcze żywego na pole. Nieszczęśliwe stworzenie, obdarte zupełnie ze skóry, wyło z bólu i usiłowało podnieść się na nogi. Przechodzący ludzie dopiero psa dobili dla skrócenia męczarni.

Nadmienić przytem należy, że jednym z oprawców był delegat służby folwarcznej, od bardzo niedawna pełnoletni analfabeta.

Wprost wierzyć się nie chce, by człowiek normalny mógłbyć aż do tego stopnia dzikim i okrutnym, tak przytępionym moralnie!

„Kur. Płocki.”

Clemenceau u króla angielskiego.

Lyon, 13 grudnia. (PAT.) Clemenceau przyjęty będzie prawdopodobnie przez króla w pałacu Buckingham. Nie wyjedzie on z Londynu przed niedzielą.

Węgrzy zajmują Słowaczkę.

Praga, 13 grudnia. (PAT.) „Narodni Listy” donoszą, że Węgrzy zajęli na Słowaczynie Nowe Miasto.

Czesi się zbroją.

Wiedeń, 13 grudnia. (PAT.) Rząd czesko-słowacki zamówił w fabryce Wellersdorf za 44 miliony koron amunicji i broni. Ze Słowaczyny donoszą, że czei koncentrują tam coraz więcej wojsk. Na Słowaczynie niezadowolenie ludności z rządów czeskich jest coraz większe. W niektórych miejscach przybrało ono postać jawnych rozruchów.

Zaburzenia w Pradze.

Praga, 12 grudnia. (PAT.) Na wczorajszym posiedzeniu zgromadzenia narodowego doszło do burzliwych scen w czasie przemówienia p. Myśliwca, który oświadczył, że bez głosu ludu zdecydowano o formie państwa i przeprowadzono rozdział kościoła od państwa. Zdaniem Myśliwca niema w Zgromadzeniu narodowym prawdziwych przedstawicieli ludu, lecz tylko mianowacy. P. Myśliwiec zaprotestował również przeciwko projektowi cenzury. Wywody jego wywołały olbrzymi tumult. Prezydent tylko z trudnością zdołał przywrócić spokój.

Wielka katastrofa kolejowa w Czechach.

(Od własnego korespondenta).

Praga, 12 grudnia. Na stacji w Czelachowicach niedaleko Pragi, pociąg osobowy zderzył się z pociągiem pospiesznym, przepełnionym pasażerami. Stwierdzono, że śmierć poniosło 10 osób, a 70 odniosło ciężkie i lekkie rany.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

Z litewskich źródeł donoszą, że wojska żelaznej dywizji rabują po drodze.

Bremski związek przedsiębiorców okrętów zwrócił się do Rządu Rzeszy z depeszą, w której domaga się bezwzględnej odmowy żądaniu ementy w sprawie wydania doków i innych urządzeń portowych.

„Le Journal” wiedeński wywiad z inżynierem obcej marynarki, który oświadczył, że zakłady Kruppa w Essen budują w tajemnicy 200 łodzi podwodnych.

Wielkie cele podróży Clemenceau do Londynu.

Przymierze między Angją, Francją, Belgją i Włochami.

Berlin, 13 grudnia (PAT.) Z okazji podróży pana Clemenceau do Londynu omawiają w Paryżu bardzo żywo sprawę zawarcia przymierza między Angją, Francją, Belgją i Włochami, z czem łączy fakt, że z prezydentem pojechał do Londynu także i dyrektor departamentu politycznego ministerstwa spraw zagranicznych. Również okoliczność, że włoski minister spraw zagranicznych Scialoja bawi od kilku dni w Londynie przemawia za tem, że sprawa przymierza będzie w Londynie omawiana.

Prasa londyńska wita z zadowoleniem przyjazd pana Clemenceau. „Daily Mail” pisze, że wizyta ta ma głównie na celu ujednoczenie polityki angielskiej i francuskiej względem Rosji i Europy Środkowej.

Londyn, 13 grudnia. (PAT.) Lloyd George

i Clemenceau stwierdzili zupełną zgodność zapatrywań na sytuację w sprawie zastosowania traktatu pokojowego, Sprawa stanowiska Niemiec oraz inne kwestje, dotyczące Anglii i Francji będą omawiane jutro. W obradach nad komisjami ogólnymi, dotyczącymi Anglii, Francji i Włoch będzie uczestniczył Scialoja.

Paryż, 12 grudnia. (PAT.) Dzienniki francuskie wyrażają pragnienie zawarcia przymierza lub sojuszu między Francją, Angją, Włochami i Belgją.

Rokowania.

Wiedeń, 13 grudnia. (PAT.) Rokowania rządów angielskiego i francuskiego mają być prowadzone pod tym kątem widzenia, aby losy Europy zależne były od sojuszu angielsko-francuskiego.

PODARUNKI GWIAZDKOWE

Najtańsze Źródło Zakupów:

Towarów białych
Galanterji
Trykotaży

Kosmetyki
Oraz Mydeł
i Perfum franc.

Fortepiany
Pianina
Nuty

Bogaty Wybór
amerykańskiego

OBUWIA

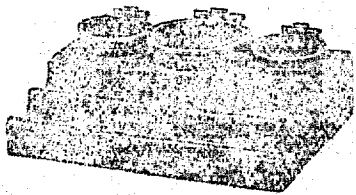
Poleca Dom Handlowo-Komisowy
L. DRUTOWSKI i S-ka

№ 90. Piotrkowska № 90.

3249-1

MASZYNY DO PISANIA.

Aparaty do odbijania kopji syst: Greif, Edob, Opalograph, Schaplograph. Arkusze hektograficzne i atrament do takowych. Farby, papier woskowy i szybkoścniący do rotografów wszelkich typów. Biurka amerykańskie i stoliki. Diennik korespondencyjny papierów wchodzących i wychodzących. Kw. tarjusze wszelkiego rodzaju i materiały piśmienne w każdej ilości przy

natychmiastowej dostawie poleca HURTOWY SKŁAD PAPIERU I DRUKARNIA
A. J. OSTROWSKI, Łódź,

Telefon 354. Piotrkowska 55.
 Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Dostawa do biur rządowych i prywatnych. Wszelkie roboty drukarskie wykonywane w najkrótszym czasie i akurtnie.

3260 1

„Kino-Resursa”

przy ulicy Kilińskiego № 117.

PROGRAM od 16 do 22 Grudnia 1919 r.

„Smyowie Ludu”

Nadzwyczaj zajmujący dramat.

Ceny miejsc w Niedziele i święta o 50% wyższe, w pozostałe dni normalne.

2254

Ból głowy usuwa szybko i radykalnie nerwomigreny **Motor**

Krep de schin w kolorach	WYBOR WIELKI R. Margulies ŁÓDŹ Piotrkowska 92. CENY PRZYSTĘPNE.	Obrusy
Sweatry wełniane damskie		Pledy i chustki ciepłe
Zamsze na palca, szewioty, sukna		Bielizna damska i męska ciepła
Wełny w różnych kolorach		Madapolamy, płótna, batysty
Etamina haftowana i gładka		Silesja, płótno poscielowe
Odobasowane sukienki haftowane		Pourpour, mekale, satyny na kołdry
Flanele		Prześcieradła, ręczniki, chusteczki do nosa

BIURO TECHNICZNE „MOTOR”

Spółka z ogr. odp.
Piotrkowska 115
Łódź

poleca automobile ciężarowe, luksusowe i autobusy ze składu lub z szybką dostawą.
Z dniem 1 stycznia r. p. biuro techniczne „Motor” uruchamia własne warsztaty reparacyjne, garaże, oraz stację benzynową i stock pneumatyków i gum.
Z dniem pierwszego stycznia uruchomiony zostanie również pierwszy w kraju ruchomy warsztat reparacyjny na samochodzie. 3181n1

„MARGOT”

64. Piotrkowska 64.
poleca jako podarunki
NA GWIAZDKĘ

SWEATRY w 20 ładnych kolorach	od Mk. 160.—
Suknie jedw. włod.	390.—
Bluzki	140.—
" etam.	55.—
" bat.	40.—
" flanel.	58.—
Matinki ciepłe	90.—
Halki alpag. i ciepłe jedw.	55.—
" jedw.	80.—
Szlafroki flanel.	150.—
Koszule damsk. szwajc.	45.—
Staniczki haft.	22.—
Peniczechy w wielk. wyb.	12.—
FARTUSZKI bardzo ładne	20.—
FARTUCHY gospod. w wielkim wyborze.	

Zagraniczne garnitury nadeszły.

Męskie garnitury
z dobrego materiału
najlepsze wykończenie
mk. 450.— 550.— 650.—
i drożej.

Garnitury dla chłopców
od 15 do 20 lat
granatowe, czarne lub
w desenie mk. 490.—, 590.—

5195 1
SZMECHEL I ROZNER
Łódź, Piotrkowska 100.

Skład obrazów — i — materiałów plimennych

H. T. Kunert i S^{ka}
Zawadzka 1.

Poleca na **Gwiazdkę**

Wielki wybór ozdób choinkowych i gier.

Piórniki skórzane etc.
Kajety
Przybory do kreślenia
Farby szkolne i artystyczne
Plastelina
Papeterje
Garnitur na biurko
Notesy ozdobne
Albumy do kart, fotografii i poezji
Karty do gry
Pocztówki
Obrazy artystyczne
Reprodukcje
Miedzioryty
Grawiury
Ramki wszelkiego rodzaju

Oprawa obrazów.
5124—1

Drukarnia i Introligatornia H. TARKOWSKIEGO

(dawniej W. Wsiołtka) 5064n1
w Łodzi, ul. Cegielińska Nr. 55,

wykonywa wszelkie roboty w zakresie druku wchodzące, jako to: dziełowe, akcydensowe, tabelaryczne, sprawozdania, książki i blankiety dla fabryk, banków, tow. wzaj. kredytu, przedsiębiorstw przewozowych i biur rządowych. :: Zarządzający **Stefan Hykiel**.

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW

Piotrkowska Nr. 17, drugie podwórze.

9—10	choroby chirurgiczne uszu, gardła i nosa	codziennie	dr. Goldberg
9—10	choroby oczu	"	dr. Garliński
10—11	choroby wewnętrzne	"	dr. Magdziński
11—12	chor. skórne i wener.	"	dr. Dutkiewicz
11—12	choroby kobiece	"	dr. Ługowski
12—1	chor. wewnętrzne i dzieciinne (pluc i serca)	"	dr. Osiecki
12—1	chor. chirurg. i kobiece	"	dr. Artyfikiewicz
1—2	chor. skórne i wener.	"	dr. Skusiewicz
2—3	choroby nerwowe	pon., środa i piątek	dr. Mittelstaedt
2—3	choroby oczu	codziennie	dr. Michalski
3—4	chor. wewnętrzne i dzieci	codziennie	dr. Jokiel
		prócz środy i soboty	

UWAGA: 1) Lecznicza otwarta codziennie prócz świąt.
2) Porada 5 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy. 2506 0

Nowy środek na porost włosów.

Na mocy udzielonego mi pozwolenia przez Warszawski Urząd Lekarski z dnia 10-go września 1909 r. za Nr. 5511 na rozpowszechnienie mojego wynalazku na porost włosów oraz swobodnego ogłaszania, wydanego mi przez tenże Urząd Lekarski z dn. 15-go września 1910 r., mam zaszczyt polecić mój wy. azek na porost włosów i przeciw wypadaniu i łupieżowi z bardzo dobrym rezultatem. Listy dziękczynne, poświęcone rejentalnie, dające rękojmię o skuteczności wynalazku posiadam. Sposobu użycia udzielam osobiście.

Marja Świątkowska.
Łódź, Średnia Nr. 53, m. 8. 5145n2

TŁOMACZENIA

z języków Angielskiego, Francuskiego, Rosyjskiego i Niemieckiego
na Polski i odwrotnie

skuteczna
Biuro Prób i Zażeń
Aleksandra Gersdorfa
Łódź, ulica Piotrkowska Nr. 84.
Telefon 94. 5084—1

Szkoła Tańców S. Zalomana

Dyplomowanego nauczyciela Łódź, Cegielińska Nr. 54.

NOWE KURSY I. dla początkujących. II. Kurs dopelniający. III. Mazur.

Zapisy i informacje codziennie od godz. 6 — 10 wiecz. Dla uczącej się młodzieży połowa ceny.

UWAGA: Na żądanie udzielam nauki w domach prywatnych i pensjonatach.

5201—1

Nowo utworzony ZAKŁAD BRZSKARSKI

Reparacje broni myśliwskiej i rewolwerów. Oksydowanie luf stalowych i damasowych, dorabianie nowych kołb po cenach przystępnych.

Marian Nazdrowicz w Łodzi, ul. Piotrkowska 18, drugie podwórze.

O. FIEDLER

PABJANICE,
wyrabia i poleca **pasy i poprzęgi parciane** oraz 2940nc4
szpadał papierowy.

Warszawskie Akc. Tow. Pożyczkowe na zastaw ruchomości (LOMBARD AKCYJNY) Oddział Łódzki: Zachodnia 31 II Moniuszki 11 (róg Sienk. 23) **LICYTACJA** Od dnia 15 Stycznia 1920 r. i dni następnych odbywać się będzie w sali licytacyjnej przy ul. Zachodniej 31 celem sprzedaży zastawów, nieprolongowanych we właściwym czasie, a zastawionych w Oddziale 1-ym Zachodnia 31 i w Oddziale II-im Moniuszki 11 (róg Sienkiewicza 25). Podczas licytacji prolongata zastawów, wystawionych na licytację, przyjmowaną nie będzie. Wykaz numerów zastawów, podlegających sprzedaży, będzie ogłoszony w „Nowym Kurjerze Łódzkim”. Procent należy już wpłacać. 3074-3

SZANUJĄCIE OBUWIE!
— Kto obuwie swe szanuje. Ten „ERFAGIEM” je zeluje. Osiem marek już z robotą. Placi każdy wszak z ochotą. Bo za koszta nader małe. Ma on stale buty całe...
Nowe i stare podzelowania uskutecznią Zielowina przy sklepie Komisowym „PROGRES”, ul. Piotrkowska 175.

Potrzebne jest UMEBLOWANIE kancelarji,
biurka, stoły i t. p. Piśmiennice oferty w „Rozwoju” pod „Kancelarja”. 3257 w2

Mechaniczna Modelarnia Cz. Rode
Łódź, ul. Piotrkowska 176, wykonują: obok wszelkiego rodzaju robót modelarskich i **Koła pasowe drewniane** wszelkich rozmiarów, stosownie do zamówień. 3133 p n 1

2. Górny Rynek 2.
Bielizna 5235n2
Bluzki
Pończochy, Fartuchy, Krawaty, Spodnie, Spódnice, Obuwie
poleca w wielkim wyborze. Przyjmuje na komisową sprzedaż **Sklepu Handlowo-Komisowego** firma „Pośrednik” **2. Górny Rynek 2.**

Na Gwiazdke!

Najtańsze źródło resztek i ze sztuki
Płócenka, Madapolam, Flanela, Surówka, Cajgi różne 5.40, Barchany 13.50, maszynkowe, Pourpour czerw. 16.25 na wstępy, Wełna szkocka na bluzki 13.50
oraz tow. w lepszych gatunkach jak Bostony, Szewioty, Sukna, ładne kory i welury wełna, nie bluzki i suknie, Chustki zimowe ciepłe i podszewki poleca bardzo tanio, bo w mieszkaniu prywatnym **Uzielnia 34** (niedaleko kolei).

Nowość! Chałwa!
przedwojennej dobroci, wyśmienita w smaku, nabyć można tylko w fabryce cukierków **H. Wróblewskiego, Łódź, Wolborska 33.** 3250n3

MARCHEW
pastewną
sprzedaje majątek Będof (od st. Andrzejów 2 wiorsty). Wiadomość na miejscu. 3240 1

ZAKŁAD POGRZEBOWY
zaopatrzone w trumny metalowe, debowe i sosnowe. Wszelkie eksportacje do kolei i z kolei. **P. Szymańska** ul. Sienkiewicza № 39. 3235nc5

Potrzebny NAKŁADACZ
Zgłaszać się do „Rozwoju”.

RATUJĄCIE ZDROWIE!!!
Precz z obłudnym wstydem! Niech żyje świadomość! **Szyller - Szkolnik** (autor prac naukowych) po dokładnym zbadaniu poleca mężczyznom i kobietom **wszystkim**, komu zdrowie jest drogie, następujące pouczające książki, nie mające nic wspólnego z pornografią. **Dr. Herbst**: Choroby weneryczne. Środki ochronne najbardziej wypróbowane ku zapobieganiu. Leczenie. Treść: Jak zapobiegać zarażeniu. Jak rozpoznać zarażenie. Jak osiągnąć zupełne wyzdrowienie. Cena 3 marki.
Dr. Antoni Roicki: Poradnik lekarski dla kobiet. Hygieny życia kobiety. Znaczenie stosunków płciowych. Rozwój płodu. Obfite upławy. Menstrucja. Leczenie. Cena 3 marki.
Dr. Braun: Samogwałt mężczyzny i kobiet; jego skutki, środki wyleczenia. Praktyczne wskazówki. Podręcznik dla rodziców i opiekunów. Cena 5 marek.
Dr. Fruchtmann: „Syfilis”. Niewielka lecz treściwa bogata książka zawiera: Najnowsze poglądy na jego uleczalność, rozpoznanie, sposób zapobiegania, leczenie, zawieranie związków małżeńskich, dziedziczenie. Cena 3 marki.
Dr. Antoni Roicki: Tajniki życia mężczyzny. Poradnik lekarski. Choroby sekretne-weneryczne. Wydanie ilustrowane. 56 rozdziałów. Rady, wskazówki we wszystkich anormalnych objawach i chorobach płciowych. Cena 10 marek.
Dr. Müller: Najnowszy lekarz domowy. Najbogatszy zbiór udoskonalonych siarych i nowych środków domowych i rodzajów przyrodniczych na wszystkie choroby; z ilustracjami. Cena 10 marek.
Sprzedaje i wysyła tylko doświadczonego **Szyllera - Szkolnika**, Warszawa; Piękna 25-12, róg Marszałkowskiej podwórze, lewo. Zamiejscowym wysyłam po otrzymaniu gotówki. Koszta pocztowe przyjmujemy na siebie. 3245-n2

CENNIK ŚWIĄTECZNY Wyprzedaży MAGAZYNU MOSKIEWSKIEGO 44 PIOTRKOWSKA 44

Chusteczki Broszki	
Klametki Spineczki	
Korale od Portmonetki	95
Sznurowadła Haftki	
Nieli	
Pończoszki Podwiązki	
Szelki Serwetki	
Ściereczki od Spinki	2.90
Lusterka Grzebień	
Wstążki Puder	
Kolnierzyki płóc. Krawaty	4.75
Chusteczki męsk. Sznurowadła wł. Portfele	4
Portmonetki	
Surówka Skarpetki	6.50
Pończochy od Półkoszułki	
Chusteczki jedw.	
Krawaty jedw. Skarpetki I Owijaki	9.75
Nauszniki Szalik	
Fartaszki Madapolam Guma	
Staniczki Rękawiczki	
Pończochy sport. Ręczniki	14.50
Płótna na koszule, pościel, fartuszki, bluzki i sukienki	
Flanela Barchany	
Bielizna gumowa Krawaty do wiązania	
Koszulki tryk. Kalesony	19
Pantofelki	
Staniczki Ubranka	29
Rękawiczki włn. Buciki	
Szaliki jedw. Sukienki	
Switerki Szale	37
Czapki męskie Chustki zimowe	
Majtki Koszule	48
Halki złmowe Koszulki	
Switry damskie Bluzki tanel. Obrusy	48
Półbaciaki	
Koszule prasow. Prześcieradła	85
Ubranka wełn.	
Prześcieradła ln. Bielizna Jegera	125
Buciki skórki I Kapy na łóżka	175
Obrusy lepsze	
1/2 szt. Polsk. Płótna	325
1/2 szt. Silezji	480
1/2 szt. Domowego Pł.	550

Dopółki zapas wystarczą.

Ratujcie włosy: Wszystkim cierpiącym na łupież i wypadanie włosów uczona **Percho-Frenolng Szeller - Szkolnik** wysyła bezinteresownie cenę wskazówki i rady. Adres: **Szyller-Szkolnik, Warszawa, Piękna 25-12 róg Marszałkowskiej.** 3244-2

Drobne ogłoszenia:
Kupno i Sprzedaż:

A.A.A.A.A.A.A.A. Na gwiazdke poleca zegary, zegarki damskie męskie, pierścienie, kolczyki, dewizki, specjalność obrączki ślubne, różne fasony, gwarantują za złoto. Pierwszy Polski tanie sklep, **Brzezińska 10, Jan Placcek.** 880-12

A.A.A.A.A.A.A. Kupuję pianina, zakłady karakulowe, dżony perskie również zwyczajne. Ceny najwyższe **Hotel „Victorja” ul. Piotrkowska 67, pokój 7.** 668-2

A.A.A.A.A.A.A. Sklep **Ko-lunkiewicza, Łódź, Sienkiewicza (Mikołajewska) 67,** poleca po cenach przystępnych: palta męskie i damskie, garnitury marynarkowe, obranka dziecięce, obuwie spodniczki, spodnie, duży wybór swetrów wełnianych, czapek watałinowych, skarpetki, pończochy rakawiczki ciepłe, bieliznę ciepłą materiały na ubrania i t. p. Przyjmuje powyższe do sprzedania na dogodnych warunkach. Wszelką bieliznę kupuje. 853-1

A.A.A.A.A.A. Sklep **Komisowski, wy Wł. Łunkiewicza, Łódź, Sienkiewicza (Mikołajewska) 67,** poleca książki polskie oryginalne i tłumaczone z obcych języków. Książki rosyjskie. 855-2n5

A.A.A.A.A.A. 150 marek płać za aparat starych zębów. **Andrzeja № 7, prawa oficyna parter, Nadryczny.** 874-10

A.A.A.A.A.A. Kupuję wszelkie futra. Płać najlepiej. **Grosman, Piotrkowska 24.** Przyjmuję reperacje karnierskie. 876-15

A.A.A.A.A.A. Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe. Najtańsza sezonowa wyprzedaż resztek. **Bostony, szewioty, kory, welury, drapy, sukna, na koszulki watałina, etaminy, batysty, cajgi, barchany na pościel, wstępy, metkal, surówka na fartuszki, lasting i atlas, zefiry.** O wiele taniej niż wszędzie bo w mieszkaniu prywatnym. **Kilińskiego 40 (Widzewska).** fr. II p., m. 10. 886-nwscp 10

A.A.A. Kupuję używaną garderobę, futra, bieliznę, dywany, maszyny do szycia kwity lombardowe, placę najwyższe ceny. **Wólczańska 43, G.** 582-nw8

A.A. Meble różne wyprzedam **A.A.** bardzo tanio, garnitur mebli, szafę, bielizniarkę, stół, krzesła, otomanę, łóżka, materace, leżankę. **Piotrkowska 261, m. 4, II piętro, front.** 739-p.snwsc4

A.A. Meble sprzedaje, szafy, łóżka, stoły, krzesła, kredensy, maszyny, gramofony oraz inne. **Piotrkowska 108, Przech. dzieci.** 569-5

A! Maszynę Singera, łóżko żelazne, lanszarty sprzedam. **Aleja Kościuszki 25-7.** 875-1

A! Meble z kilku pokoi garnitur salonowy sprzedam. **Piotrkowska 180-9.** 534-1

A.A. Rozutki najtaniej sprzedaje **H. Srebreńnik w Łodzi Piotrkowska 34, 2 piętro, front.** Łukieć towar, wełn.:
na Bekiesze i burki od 35 mk.
na Ubrania uczniows. „ 30 mk.
na Meskie i skaut. „ 55 mk.
na Dziecinne „ 13 mk.
na Spodnie i podszew. „ 9 mk.
na Kamizelki sztucz. „ 25 mk.
na Palta „ 28 mk.
na Suknie i kostjomy „ 15 mk.
na Bluzki i spódniczki „ 8 mk.
Szewioty „ 13 mk.
Alpaga i cajgi dabel. „ 20 mk.
Chustki „ 18 mk.
Piotrkowska 34 front, 2 p., H. Srebreńnik. 6253-nw12

A. Meble, łóżka, materace, szafy, ty, bielizniarkę, umywalnię, otomanę, kredens, stół, krzesła, biurko, leżankę, komołą, lustro, wieszak, stoliki, wyprzedam tanio. **Piotrkowska 225-3, I piętro front.** 786-4

A. Dębowe meble różne sprzedam, dam, **Sienkiewicza 59, m. 4, Oficyna.** 784-1

A. Łóżka, szafy, bielizniarki, stoły krzesła, sprzedaje najtaniej, **Piotrkowska 101, Korczak.** 786p.n1

B giurko, stół rozsuwany i sześć krzesel dębowych sprzedam zaraz. **Aleja Kościuszki 39, prawa oficyna, pierwsze wejście, na parterze.** 848-1

C ZIENKI stare, zużyte kupuje administracja „Rozwoju”.

D om z oficyną i dużym ogrodem do sprzedania. Dowiedzieć się można u gospodarza przy ul. Kątnej 24. 712-1

D o sprzedania i uprzęd angielska, czarna. **Długa 99.** 768-2

D o sprzedania duży gramofon, ul. **Gubernatorska № 23, m. 23.** 789-n1

D obermany młode do sprzedania. **Wiadomość Zachodnia 37, Andrzejewska III p.** 805-2

D om do sprzedania na dogodnych warunkach. **Cena 150 tys. rubli. Wiadomość: Przechodnia 40, m. 2, Olaszewski.** 850-2

F iranki, koronki nitciane, kłoczkowe, hafty poleca w mieszkaniu prywatnym **W. Bogucka, Kilińskiego 102, m. 4, pierwsze piętro.** 7885-0

F utro nowe męskie do sprzedania ul. **Krucza 23, gospodarz.** 828-1

G ołębie, rasowe są tanio do sprzedania. **Glówna 26, od 12-3 popoł.** 770-nw2

J est do sprzedania garnitur tużurkowy w dobrym stanie. **Cena przystępna. Zgłaszać się: Cegielniana 74, m. 36, Kubicka.** 886-2

J aso ogniotrwala małą kupimy. **Oterty prosimy składać do Kasy Pożycz. Oszczęd. prac. I. K. Porzeczkiego. Ugodowa 22.** 888-3

M arczma „Przygoń” jest do sprzedania tylko chrześcijańskim. **Posrednictwo wyłączone. Wiadomość: Przygoń, ostatnia stacja Łask.** 812-2

K orzystny interes restauracyjny w świetnie prosperującym, z powodu wjazdu jest do odstąpienia. **Kapitał 5000 mk. Oterty w Rozwoju pod 112** 782-1

K upię pianino, dobrze zapląc. **Hotel „Victoria” Piotrkowska 67, u szwajcara.** 668-2

K upię warsztat tkacki od 5 kwercy. **Nieliczne, blat, kółko na osnowy, nawijalnie cywki. Oterty: księgarnia Radwańskiego, Przechodnia 48.** 101-2

M aszynę do szycia damską, Singer, sprzedam tanio. **Katowska 49-35.** 872-2

M ieleczarnia do sprzedania, ul. **Kilińskiego 103.** 882-5

Kupię mleczarnię, restaurację lub jaki inny interes. Oferty...

Koncertowe strojenie fortepianów wykonuje długoletni stroiciel firmy Arnold Fibigier...

Meble nowe i używane sprzedaje po cenach najniższych. Orla 23, stolarnia. 9169-5

Odstąpię arządzenie restauracyjne wraz z mieszkaniem. Zgłosić się na ul. Zakątną 42, B. Woll ak. 879-5

Pijawki sprzedaje hurtowo i detalicznie ul. Chłodna 4, m. 7, przy Brzezińskiej. 875-1

Poszukuje się 2-eh motorów na gaz miejski i jeden bezzynowy od 6-10 koni, w dobrym stanie. Wiadomość: Kalisz, Gązownia, M. Łagiewski. 832-5

Piwiarnia do sprzedania z powodu zmiany interesu, za cenę przystępną. Leszno 42 758-1

Pianina, fortepiany kupuję i sprzedaje, strojenie, przewóz, reparacja. Chodkowski, Sienkiewiczza 25, telefon 400. 9942-964

Sklep polski artykułów spożywczych do sprzedania z przyczyn rodzinnych, a wyjątkowo w dobrym punkcie vis a vis koszar. Wiadomość: Konstancyńska 63. 657-1

Sklep kolonialny do sprzedania w dobrym punkcie przy ul. Piotrkowskiej 172. 785-1

Sklep tabacznicy do sprzedania. Oferty w Rozwoju sub „Tabacznicy”. 773-1

Sklep spożywczy sprzedam z powodu wyjazdu. Zakątna 68. 744-3

Sklep spożywczy sprzedam, ul. Przędzalniana 87. 845-2

Sprzedam jedwabną suknię dla szczupłej osoby i obras. Wólczańska 79 m. 22. 843-w2

Sklep spożywczy sprzedam, ul. Nawrot 77. 877-3

Sklep do sprzedania, ul. Skłodowska 25. 838-3

Sprzedam sklep kolonialno spożywczy. Młynarska 31. 863-3

Sprzedam urządzenie sklepowe oraz szafę, kredens, lustro i otomanę. Dzielna 20, m. 15. 867-5

Sprzedam dom dwupiętrowy, mieszany, na krańcu miasta, plac obszerny, cena przystępna. Dowiedzieć się można, ul. Pawia 22, Radogoszcz, Florjan Szymański. 835-1

Sprzedam piwiarnię, dobry punkt na restaurację z powodu wyjazdu. Targowa 67. 828-1

Sprzedam sklep spożywczy. Radwańska 25. 757-1

Sprzedam dom rogowy trzechpiętrowy o 160 mieszkaniach lub zamienię na gos podarę na dogodnych warunkach, ul. Wiznera przy Wólczańskiej 12, u właściciela. 539-nc4

Sprzedam tani i na dogodnych warunkach. Przedsiębiorstwo dające 40-50 proc. przy obrocie rocznym 250.000 mk. (znajomość tachu niekonieczna). Tartak parowy, młockarnię parową z elewatorem. Majątek rycerski około inowrocławia 300 morgów, z inwentarzem żywym i martwym za 600.000 mk. pol. przy wpłacie 350.000 mk. Domy w Łodzi, Warszawie, Gnieźnie i Poznaniu od 50 do 2.200.000 mk. Gospodarki wiejskie i t. p. Biuro Handlowo-Pośrednicze Taszyckiego, Piotrkowska 90. 949-1

Tokarnia Pan, który zadatkowo wał (tokarnię w zakładzie B-ci Łatek w Zgierzu, szczęśliwa 6, jest proszony o przybycie w własnym jego interesie. 825-1

Tortu Suchego sprzedam kilka set pudów, w dobrym gatunku. Długa 108, róg. Miłsza. 821-2

Cały świat używa do mycia włosów Pixin

PIXIN oczyszczając skórę głowy, zapobiega wypadaniu włosów i padaje im piękny połysk. Usuwa nadmiar tłuszczu, oraz niszczy łupież. 3254 1

Warsztat ślusarski do sprzedania. Piotrkowska 92. 754-1

Wyprzedaj posezonowa gwiazdka, kapeluszy, beretów, czapeczek, woalek i t. p. Piotrkowska 207. Martini. 793-1

Zęby sztuczne, po cenach przystępnych, nabyć można w lecznicy zębów przy ul. Piotrkowskiej 99. Skupuje stare zęby i złoto. 9945-n65

ZA 70 FENIGÓW KOLNIERZYK... PÓŁKOSZULKI I MANKIETY PETERSILGE I SZMOLKE 98, Piotrkowska 93. ODPRZEDAWCOM - RABAT.

2 magle sprzedam (dobrze prosperujące) Sosnowa 1, róg. St. Zarzewskiej. 642-1

2 morg. ogród z 400-ma owocowymi drzewami, oraz 2 morg. gruntu i staw jest, 15m. od zgierskiego tramwaju, do sprzedania. Wiadomość w księgarni Winkopfa, Piotrkowska 142. 548-nw2

Różne:

Akuszerka Nowakowska, mieszka Dzielna 34-19 583-45

Akuszerka R. Pipikowa, Piotrkowska 132 m. 14. Dla pań przyjezdnych swobodny lokal. 194-nw4

Adamowi Sarneckiemu skradziono futro i paszport rosyjski wydany z gm. Chodecz, oraz weksel in blanco na 50 rb., wystawiony przez Stanisława Sokolowskiego, przy ul. Piotrkowskiej 157. 878-2

Biuralistka z siedmio-klasowym wykształceniem, z czteroletnią praktyką biurową, władająca oprócz polskiego, językiem niemieckim w słowie i piśmie, umiejająca pisać na maszynie a także obznajmiona z buchalterją poszukuje posady od zaraz. Oferty proszę składać do adm. pod adresem „Biuralistka”. 803-1

Bieliznę przyjmuję do szycia. Nawrot 45, m. 9. 836-1

Białoskórnik wyprawa skórki królicze, zajęcze, lisie i t. p., ul. Łujzy 44, m. 1. 884-1

Chrześcijaninowi (-nce) nieduży pokój bez mebli wynajme. Pańska 5, m. 11. 824-n63

Do bufetu kolejowego I, II i III kl. potrzebny jest spółnik, jeśli kompetentny może być z bardzo małym kapitałem. Oferty tylko z adresem w „Rozwoju” dla „L. B.”. 783-2

Do wynajęcia 3 pokoje z kuchnią, oraz stajnia dla koni obora dla krów, wozownia z elektrycznym oświetleniem. Wiadomość. Grabowa 27 u rzadcy. 804-1

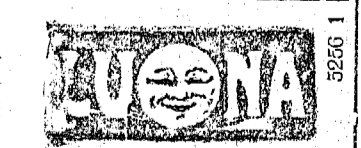
Dwa lub 1 pokój do wynajęcia zaraz. Wiadomość: Piotrkowska 83, kwaciarnia, dla chrześcian. 752-2

English Correspondent ma codziennie pare godzin wolnych dla zatawienia angielskiej handl. korespondencji, i przyjmuje tłumaczenia ang. listów. Oferty do adm. Rozwoju pod „English Correspondent”. 781-nw2

Kawaler poszukuje pokoju w czystym domu przy inteligentnej rodzinie. Oferty dla „Inżyniera” w Rozwoju. 817-2

Kursy francuskiego, grupami oddzielnie. Konwersacja. Zapisy 6-9. Kilińskiego 77. 637-2

Krawiec polski Nagrodzony dyplomem kroju Akademii dresdeńskiej, przyjmuje obstajunki ubiorów męskich i damskich okryć, zamówienia wykonuje ściśle w oznaczonym terminie. ul. Zielona 10, 1-sze piętro. A. Gramens. 854-1

Dzisiaj i jutro po jednym przedstawieniu dla dzieci i młodzieży Początek: dziś o g. 2-iej po poł. jutro o g. 3.15 po poł. Ceny miejsc od 1.- Mk.

Lekcji korepetycji udziela student Wszchnicy Krakowskiej. Konstancy Łöwenhoff, ul. Andrzeja 11, m. 9, druga sień od bramy. 652-1

Lekcje gry fortepianowej (dławią metodą) oraz języków udziela rutynowana nauczycielka. Lipowa 64, III piętro, front, od 11 do 1. 885-1

Nauczycielka francuskiego poszukuje pokoiku umeblowanego lub pomieszczenia. Oferty w Rozwoju pod „Nauczycielka”. 868-1

Pomieszkanie 3-4 pokoje z kuchnią i wygodami światła, woda i t. d., w śródmieściu lub blisko tramwaju od zaraz potrzebne. Zgłoszenia pod „Pilno” do adm. Rozwoju. 865-5

Pies wyżeł biały, żółte łaty przybił się i jest do odebrania za zwrotem kosztów, ul. Brzezińska 74, u l. Krzesińskiego. 837-3

Pokój umeblowany z elektrycznością, wejście oddzielne. Główna 9, m. 11. 839-2

Poszukuję lokalu z 6-7 pokoi w śródmieściu, od stycznia 1920 r. Oferty dla „Lekarza” proszę składać do d. 16 grudnia r. b. w adm. „Rozwoju”. 805-2

Potrzebno do restauracji dziewczyna do podawania. Dzielna 38. 825-1

Potrzebna służąca do wszystkiego. Nowocegielniana 40, m. 9. 822-1

Potrzebny chłopiec do zakładu ślusarskiego, obeznany z tem tachim. Łąkowa 22. 751-1

Potrzebny zdolny czeladnik krawiecki. Piotrkowska 182. F. Majeranowski. 745-1

Potrzebny ślusarz na gięte budowlane roboty. Łąkowa 22. 820-2

Potrzebny wspólnik na nieruchomości z kapitałem sześćdziesiąt tys. rubli. Oferty złożyć w Rozwoju sub „Nieruchomość”. 852-2

Przybił się pies czarny, podpa any, z białym krawatem na piersiach i z łańcuszkiem z kłódką na szyi. Odebrać można za zwrotem kosztu przy ulicy Radwańskiej 43-10. 883-1

Szyję elegancką kostiumy od 75 mk. 75, paita -80, suknie -50. Krawiec damski Rudzki, Piotrkowska 17. 833-2

Zaginął piesek biały, szcurnik, wabi się Filut, ogon obcięty. Odprowadzić za wynagrodzeniem Niska 1, przy Rokicińskiej. 840-2

Zaginął piesek mały, czarny, podpalany, z dzwoneczkiem na szyi. Odprowadzić za nagrodą Andrzeja 7 m. 27. 871-2

Radogoskie T-wo Poż.-Osz., Zgierska 64, przyjmuje nowych członków, wydaje pożyczki rublowe i markowe za poręczeniem lub pod zastaw, oraz przyjmuje wkłady na oszczędność w mark. i rub. 7528 nwc11

Upraszam panią „J. W.” o łaskawe podanie powtórnego miejsca i czasu spotkania, gdyż w dniu 17 listopada na dworzec kaliski przybyć nie mogłem z powodu nagłego wyjazdu do Warszawy. 837-1

Upraszam panią „J. W.” o łaskawe podanie powtórnego miejsca i czasu spotkania, gdyż w dniu 17 listopada na dworzec kaliski przybyć nie mogłem z powodu nagłego wyjazdu do Warszawy. 685-cn1

Uczeń 6-iej klasy gimn. p. A. Zimowskiego, udziela korepetycji, na bardzo dogodnych warunkach. Łaskawe oferty proszę składać w adm. Rozwoju sub „J.”. 775-1

Większy pokój nieumeblowany przy rozszynie poszukuje pojedynczy mężczyzna. Oferty w Rozwoju sub „Mężczyzna”. 772-1

Z dniem 15 grudnia w szkole gospodarstwa domowego Piotrkowska 53, będą otwarte wieczorowe kursa gotowania pieczenia ciast i pierników.

Zaginęła rolka z rozmaitemi dokumentami na Kiliński pomiędzy Pustą a Miljono odnieść za wynagrodzeniem. Zarzewska 57, Piasecki. 810

Zgubiono muflę skunksową Szosie Karolewskiej dnia 14 grudnia. Łaskawy znalazca chce takową oddać za wynagrodzeniem Emilji 14, Peter. 841-1

500 mk. nagrody kto sprawdzi, lub wskaże, gdzie znajduje się pies szpic czarny, białego ogona, łapki i pod szyją. A. Maja 5, m. 5, (Pasaż Szulca). Zginął 29 listopada. 859-5

Zagubione dokumenty. Abram Orzechowski zagubił paszport niem. wyd. w Łodzi 760-1

Aleksander Jeżak, nauczyciel w Bieżywod, gm. Czarnocin, zagubił świadectwo szkolne i licencja szkoły rządowej „Aleksandrówki” w Piotrkowie i rocznicę wojskowe, wydane przez władze polskie w Tuszyńcu, rocznie dowody. Znalazca jest proszony o jaknajprędzsz zwrotnie za wynagrodzeniem do Bieżywod. 869-3

Esterka Szlamkowicz zagubiła kartę węglową, Konstancyńska 86. 857-1

Gołek Anna zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi 871-3

Helena Wrocławiak zagubiła legitymację chlebową na 4 osoby, kartę węglową, książkę z kooperatywy Gejera oraz kartę paszportową wyd. z tejże fabryki. 813-2

Israel Juliusz zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi 864-3

Helena Pawlak zagubiła portfel zawierający: kartę paszportową z fabryki Hofrichtera metrykę urodzenia, kartę zwolnienia od wojska Józefa Jakubowskiego. Znalazcę proszę o zwrot dowodów do Rozwoju lub pod adresem wiadomym.

Jożes Oskar zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 864-3

Jan Riman zgubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 859-5

Juljan Hofman zagubił dowód osobisty wyd. w Żelowie. 861-3

Katarzyna Ostrowska zagubiła legitymację chlebową na 3 osoby i kartę naftową. 82-1

Kisler Maria zagubiła legitymację chlebową na 1 osobę.

Kunegunda Kania zagubiła kartę węglową, Katna 32. 860-1

Ważmierczak Józefa zgubił kartę węglową, Konstancyńska 97. 870-1

Warkosiński Michał zagubił paszport niemiecki wyd. w Lutomińsku. 748-1

Krawcowska Marjanna zgubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 762-1

Michał Matyjaszczyk zagubił legitymację chlebową na 4 osoby. 831-1

Roman Kopke zagubił kartę paszportową z fabryki Leonarda. 745-1

Wojtak Marcin zgubił paszport wyd. z gm. Podolin. 763-1

Wawrzynek Kamecki zagubił dowód osobisty wyd. w gm. Dzierżazna. 0-3

Zaginęła karta węglowa Kazimierza Jagodzińskiego 16053, Rozwadowska 17. 847-1

Zofia Szwabinińska zagubiła kartę naftową. 841-1

Zgubiono kartę chlebową №60607 na imię Antoniny Dworackiej. 841-1

Zgubiłem 2 ćwiartki losu R. G. O. do 5 klasy za № 25955, 55406, Wyżej wymienione № do 5 klasy, bez 4 klasy są nieważne. Łaskawy znalazca proszony jest o zwrot za wynagrodzeniem do Administracji „Rozwoju”. 856-2